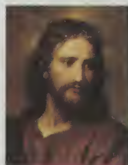
JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE ▪ APRIL 2000

LIAHONA

149. ÅRGANG ▪ NUMMER 4 ▪ JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE ▪ APRIL 2000

LIAHONA

PÅ OMSLAGET
Forsiden: Detalje fra Kristus og den rige unge mand, af Heinrich Hofmann. Bagsiden: Den tvivlende Thomas, af Carl Bloch/SuperStock.

***LILLE LIAHONAS* OMSLAG**
I hans lys, © Greg K. Olsen, trykt med tilladelse fra Millpond Press Inc.

ARTIKLER

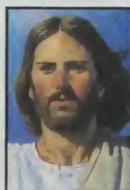
ISÆR FOR UNGE

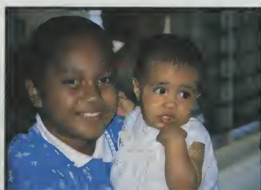
LILLE LIAHONA

SE SIDE 30

SE SIDE 5

SE *LILLE LIAHONA*, SIDE 14

April 2000. 149. årgang. Nummer 4
LIAHONA 20984 110
Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges officielle tidsskrift på dansk.

Det Første Præsidentskab: Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, James E. Faust

De Tolvs Kvorum: Boyd K. Packer, L. Tom Perry, David B. Haight, Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, Henry B. Eyring

Redaktør: Marlin K. Jensen
Vejledere: F. Enzio Busche, John M. Madsen, Alexander B. Morrison

Undervisningsafdelingen:
Adm. direktør: Ronald L. Knighton
Redaktionel leder: Richard M. Romney
Grafisk leder: Allan R. Loyborg

Redaktion:
Chefredaktør: Marvin K. Gardner
Assisterende chefredaktør: R. Val Johnson
Redaktør: Roger Terry
Assisterende redaktør: Jenifer Greenwood
Koordinator: Beth Dayley
Tidsskriftasssistent: Konnie Shakespear

Design:
Grafisk leder, tidsskrifter: M. M. Kawasaki
Art Director: Scott Van Kampen
Seniordesigner: Sharri Cook
Designere: Thomas S. Child, Todd R. Peterson
Produktionsleder: Jane Ann Peters
Produktion: Reginald J. Christensen, Kari A. Couch, Denise Kirby, Jason L. Mumford, Deena L. Sorenson
Digital Prepress: Jeff Martin

Abonnementsafdeling:
Leder: Kay W. Briggs
Distributionschef: Kris Christensen
Manager: Joyce Hansen

Liahona:
Redaktør: Svend Aage Andersen
Redaktionens adresse: Translation Division, Barups Allé 128, 1. th, DK-2000 Frederiksberg, Tlf. 38 11 18 50; fax 38 11 18 51
Kirkenyt: Lene Henriksen

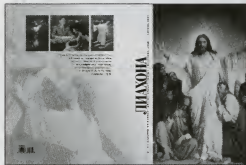
Tegning af abonnement eller adresseændring kan foretages enten ved henvendelse til din tidsskriftsrepræsentant eller direkte til Nordisk Servicekontor, Utlandagatan 24, S-412 80 Göteborg. Tlf 0046- 31 77 88 976. Fax 0046-31 16 55 29. Abonnementsprisen på DKK 85 pr. år (inkl. moms og porto) betales direkte i menigheden under »Andet«. Skriv: »Liahona«.

Indsend manuskripter og spørgsmål til *Liahona*, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150-3223, USA, eller med e-mail til CUR-Liahana-IMag@ldschurch.org

Liahona (et ord fra Mormons Bog, som betyder »kompas« eller »vejviser«) udgives på albansk, armensk, bulgarsk, cebuano, dansk, engelsk, estisk, fijiansk, finsk, fransk, haitisk, hiligaynon, hollandsk, ilokano, indonesisk, islandsk, italiensk, japansk, kiribati, kinesisk, koreansk, lettisk, litauisk, malagassisk, mongolsk, norsk, polsk, portugisisk, rumænsk, russisk, samoansk, spansk, svensk, tagalog, tahitisk, thai, tjekkisk, tongansk, tysk, ukrainsk, ungarsk og vietnamesisk. (Antal numre pr. år varierer fra sprog til sprog).

For readers in the United States and Canada:
April 2000 Vol. 149 No. 4. LIAHONA (USPS 311-480) Danish (ISSN 1522-9165) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is $10.00 per year; Canada, $15.50 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription helpline: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canadian Poste Information: Publication Agreement #1604821)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

KUN FRELSE I KRISTUS

Kirkens medlemmer i Rusland er meget glade for hvert eneste nummer af *Liahona*. Tidsskriftet er interessant fra første til sidste side.

Jeg vil gerne bære mit vidnesbyrd om Jesus Kristus. Jeg ved, at Herren sender os vanskeligheder og erfaringer, men han tilhvisker os altid, hvordan vi kan overvinde sådanne vanskeligheder. Jeg ved nu, at kun i og ved Kristus kan vi opnå frelse, og at Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige er den sande kirke.

Natalja Vladimirovna Leonova,
Krasnopresnenskij Gren,
Moskva Nordre Distrikt i Rusland

BREV FRA HERREN

Når jeg kigger i postkassen og får øje på *Liahona* (tysk), tænker jeg: »Så er der brev fra Herren.« Jeg er forundret over alle de nye artikler om evangeliske emner, og jeg takker generalautoriteterne og mine brødre og søstre over hele verden for deres indsats. Det kunstfærdige grafiske design gør også indtryk på mig. Når jeg har valget mellem verdslig litteratur og dette tidsskrift, så vælger jeg gladelig det sidste.

Adolf J. Egglseder,
Simbach Gren,
München Stav i Tyskland

DEN LEVENDE PROFETS VIDNESBYRD

Jeg er 18 år, og jeg har været sidste dages hellig i et år. Hver gang jeg læser *Liahona* (spansk), bliver jeg ført til alle de steder, der skildres, og jeg føler det, som om jeg virkelig taler med mine brødre og søstre, som fortæller om deres velsignelser og vidnesbyrd. Jeg kan føle sandheden af deres vidnesbyrd og den store kærlighed, som disse mennesker nærer til Kirken.

Når jeg læser profetens ord, føler jeg, at han taler direkte til mig. Det er fantastisk at have en levende profet, som taler med vor Fader i Himlen og formidler det videre til os. Jeg ved af hele mit hjerte, at dette er Herrens Kirke.

Javier E. Pérez Galeano,
Carmen Ward,
El Carmen Stav, Barranquilla i Columbia

Redaktørens bemærkning: *I dette nummer erstatter »Den levende Kristus – Apostlenes vidnesbyrd« (siderne 2–3) Budskab fra Det Første Præsidentskab. Hjemmelærere opfordres til at benytte dette budskab i april.*

Fra dette nummer byder vi velkommen til fire nye sprogudgaver af vores tidsskrift. Aprilnummeret 2000 er det første nummer på armensk, hiligaynon og malagassisk. Det er også det første nummer ud over konferencenumrene, der udkommer på ilokano (abonnenter på ilokanoudgaven modtog konferencenummeret i januar 2000). Armensk tales hovedsageligt i Armenien og de omkringliggende områder, hiligaynon og ilokano tales i Filippinerne, og malagassisk er det officielle sprog på Madagaskar. Senere i år udkommer det første nummer på mongolsk. Vi glæder os over Kirkens vækst i disse områder og byder de nye læsere velkommen i Liahona*-familien.*

DEN LEVENDE KRISTUS

APOSTLENES VIDNESBYRD

JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE

Nu, hvor vi mindes Jesu Kristi fødsel for to tusind år siden, bærer vi vores vidnesbyrd om, at han virkelig levede et enestående liv, og at hans store sonoffer rummer uendelig kraft. Ingen anden har haft så vidtrækkende indflydelse på alle, der har levet, og som kommer til at leve på jorden.

Han var Det Gamle Testamentes store Jehova (Jahve) og Det Nye Testamentes Messias. Under sin Faders ledelse skabte han jorden. »Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er« (Joh 1:3). Skønt han var uden synd, lod han sig døbe for at opfylde al retfærdighed. Han »færdedes overalt og gjorde vel« (ApG 10:38), men blev foragtet for det. Hans evangelium var et budskab om fred og velvilje. Han opfordrede alle til at følge sit eksempel. Han vandrede ad Palæstinas veje, hvor han helbredte de syge, gjorde de blinde seende og opvakte de døde. Han forkyndte evighedens sandheder, virkeligheden af vores førjordiske tilværelse, formålet med vores liv på jorden og Guds sønners og døtres muligheder i det kommende liv.

Han indstiftede nadveren som en påmindelse om sit store sonoffer. Han blev pågrebet og anklaget på falsk grundlag, kendt skyldig for at stille pøblen tilfreds og dømt til at dø på Golgatas kors. Han gav sit liv for at sone for hele menneskehedens synder. Hans gave var en storslået gave som stedfortræder for alle mennesker, der nogensinde kommer til at leve på jorden.

Vi bærer højtideligt vidnesbyrd om, at hans liv, der spiller en central rolle i menneskets historie, hverken begyndte i Betlehem eller

endte på Golgata. Han var Faderens Førstefødte, den Enbårne Søn i kødet, verdens Forløser.

Han opstod fra graven som »førstegrøden af dem, der er sovet hen« (1 Kor 15:20). Som den opstandne Herre besøgte han dem, han havde elsket i dette liv. Han virkede også blandt sine »andre får« (Joh 10:16) i oldtidens Amerika. I vore dage viste han og hans Fader sig for drengen Joseph Smith og indvarslede den lovede »tidernes fylde« (Ef 1:10).

Om den levende Kristus skrev profeten Joseph: »Hans øjne var som en ildslue, hans hår var hvidt som nyfalden sne, og hans ansigt overgik solen i klarhed. Hans røst var som store vandes brusen, ja, Jehovas røst, som sagde:

Jeg er den første og den sidste. Jeg er den, som lever. Jeg er den, der blev slået ihjel, og jeg er jeres Talsmand hos Faderen« (L&P 110:3–4).

Om ham har profeten også sagt: »Og nu, efter de mange vidnesbyrd, som er blevet givet om ham, er dette det sidste vidnesbyrd, som vi giver om ham: at han lever!

Thi vi så ham ved Faderens højre hånd, og vi hørte røsten, som vidnede, at han er Faderens Enbårne,

at ved ham, gennem ham og af ham, eksisterer og skabtes verdenerne, og at deres indbyggere er sønner og døtre, født af Gud« (L&P 76:22–24).

Vi erklærer i al højtidelighed, at hans præstedømme og hans Kirke er blevet gengivet til jorden – »bygget på apostlenes og profeternes grundvold med Jesus Kristus selv som hovedhjørnesten« (Ef 2:20).

Vi bærer vidnesbyrd om, at han en dag vil vende tilbage til jorden. »Herrens herlighed skal åbenbares, og alle mennesker skal se den« (Es 40:5). Han skal herske som Kongernes Konge og regere som Herrernes Herre, og hvert knæ skal bøje sig og hver tunge skal tilbede ham. Enhver af os skal fremstilles for Gud for at blive dømt efter vore gerninger og vores hjertes ønsker.

Vi bærer, som hans behørigt indsatte apostle, vidnesbyrd om, at Jesus er den levende Kristus, Guds udødelige Søn. Han er den store kong Immanuel, som i dag står ved sin Faders højre hånd. Han er verdens lys og liv og håb. Hans vej er den sti, der fører til glæde i dette liv og evigt liv i den kommende verden. Vi takker Gud for den enestående gave, som han gav os i form af sin guddommelige Søn.

DET FØRSTE PRÆSIDENTSKAB

DE TOLVS KVORUM

1. JANUAR 2000

JESUS KRISTUS

VORES MESTER OG MEGET MERE

Ældste Russell M. Nelson
De Tolv Apostles Kvorum

Vi har hver især ansvar for at lære Herren at kende, at elske ham, at følge ham, at tjene ham, og at forkynde og vidne om ham.

Min livslange interesse i menneskehjertet tog en uventet drejning i april 1984, da jeg blev kaldet til at forlade operationsstuen på hospitalet og træde ind i det øvre værelse i templet. Der blev jeg ordineret til en Herren Jesu Kristi apostel. Jeg havde ikke søgt denne kaldelse, men jeg har ydmygt stræbt efter at være værdig til den tillid og det privilegium at være hans repræsentant, og nu håber jeg på at kunne helbrede hjerter åndeligt, som jeg før gjorde det kirurgisk.

Som en, der er blevet kaldet, opretholdt og ordineret – en af 15 særlige vidner om vor Herre og Mester – følger jeg dette vigtige tema fra Mormons Bog: »Og vi taler om Kristus, vi glæder os i Kristus, vi prædiker om Kristus [og vi profeterer om Kristus]« (2 Nephi 25:26).

Johannesevangeliet forkynder, at Kristus er alle tings Skaber. »Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er.«

Vi ærer ham som det vigtigste individ, der nogensinde har levet på planeten Jorden. Han er Jesus Kristus, vores Mester og meget mere.

Han har utallige navne, titler og ansvar, der alle har evig betydning. På den plads, som er til rådighed her, kan vi ikke fuldt ud drøfte eller få en forståelse af alle de vigtige facetter af hans liv. Men jeg vil her gerne kort gennemgå 10 af disse mægtige ansvar, uden at tillægge dem nogen bestemt prioritet, for alle hans præstationer var lige guddommelig betydning.

SKABER

Under Faderens ledelse bar Jesus ansvaret som Skaber. Hans titel var »Ordet« (se Joh 1:1; Joseph Smiths oversættelse, Joh 1:16). På nytestamentlig græsk hed *Ordet Logos* eller »udtryk«. Det var et andet navn for Mesteren. Terminologien kan synes sær, men den er meget rammende. Vi anvender ord til at formidle vores udtryk til andre. På samme måde var Jesus Ordet, sin Faders udtryk til verden.

TIL VENSTRE: UDSNIT AF RÅDET I HIMLEN, AF ROBERT T. BARRETT; TIL HØJRE: KRISTUS SKABER JORDEN, AF ROBERT T. BARRETT

»Så gik Guderne ned for at organisere mennesket i deres eget billede; for at danne ham i Gudernes billede, for at danne dem som mand og kvinde.«

Johannesevangeliet forkynder, at Kristus er alle tings Skaber. »Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er« (Joh 1:1–3; se også L&P 93:21).

I nutidig åbenbaring er Jesu ansvar som Skaber af mange verdener blevet bekræftet:

»Ordet var derfor i begyndelsen, thi han var ordet, nemlig frelsens budbærer,

verdens lys og Forløser, sandhedens ånd, som kom i verden, fordi verden blev skabt ved ham, og i ham var menneskets liv og menneskets lys.

Verdenerne blev til gennem ham. Menneskene blev skabt ved ham, alle ting blev skabt ved ham, af ham og til ham« (L&P 93:8–10; se også 1 Kor 8:6; Hebr 1:2; 2 Nephi 9:5; 3 Nephi 9:15; L&P 76:23–24; 88:42–48; 101:32–34).

Helamans Bog rummer et lignende vidnesbyrd, som erklærer: »[Jesus Kristus er] Skaberen af alle ting fra begyndelsen« (Helaman 14:12). Et andet uddybende citat stammer fra »Gud Herren [som] sagde til Moses: I mit eget øjemed har jeg dannet disse ting ...

Og gennem min magts ord, hvilket er min enbårne Søn, som er fuld af nåde og sandhed, har jeg skabt dem.

Utallige verdener har jeg skabt, og jeg skabte dem også i mit eget øjemed, og jeg skabte dem ved Sønnen, som er min Enbårne« (Moses 1:31–33).

Denne hellige Skaber forsynede hver eneste af os med et fysisk legeme, som hver især er enestående, men alligevel har mange lighedspunkter med alle andre menneskelegemer. Ligesom en veluddannet musiker kan genkende en symfonis komponist ud fra dens stil og struktur, kan en veluddannet kirurg genkende menneskets Skaber på vores anatomis stil og struktur. Trods individuelle variationer giver denne lighed yderligere bevis og dyb åndelig bekræftelse på vores guddommelige skabelse af samme Skaber. Den øger vores forståelse af vores forhold til ham.

»Så gik Guderne ned for at organisere mennesket i deres eget billede; for at danne ham i Gudernes billede, for at danne dem som mand og kvinde.

Og Guderne sagde: Vi vil velsigne dem« (Abraham 4:27–28).

Ja, de har velsignet enhver af os. Vores legemer kan reparere og forsvare sig. De regenererer nye celler som erstatning for de gamle. Vores legemer rummer frø, der gør det muligt at frembringe afkom med vores enestående individuelle karaktertræk. Det kan derfor ikke undre os, at vores Skaber også er kendt som den store Læge (se Matt 9:12), der kan helbrede de syge (se 3 Nephi 9:13; L&P 35:9; 42:48–51), gøre de blinde seende (se Joh 9:1–11), åbne de døves ører (se Es 35:5; 3 Nephi 26:15) og opvække de døde (se Matt 9:23–26; Joh 11:5–45). Og i disse sidste dage har han åbenbaret en sundhedslov, der kendes som visdomsordet, og som har været til velsignelse for alle, der har adlydt det i tro. Vi ærer derfor Jesus som vores Skaber, der modtog guddommelig vejledning fra sin Fader.

JAHVE

Jesus var Jahve (Jehovah) (se 2 Mos 6:3; Sl 83:18; Es 12:2; 26:4). Anvendelsen af dette hellige navn

TIL VENSTRE: ADAM OG EVA, AF DEL PARSON; TIL HØJRE: *HAN SALVEDE DEN BLINDE MANDS ØJNE*, AF WALTER RANE

bekræftes også i nutidige skrifter (se Moroni 10:34; L&P 109:68; 110:3; 128:9). *Jahve* er udledt af det hebraiske ord *hayah*, som betyder »at være« eller »at eksistere«. En form af ordet *hayah* er blevet oversat fra Det Gamle Testamentes hebraiske tekst til *»JEG ER«* (se 2 Mos 3:14).

Det er værd at bemærke, at *JEG ER* er det navn, som Jahve anvender om sig selv (se L&P 29:1; 38:1; 39:1). Læs følgende interessante dialog fra Det Gamle Testamente. Moses havde netop modtaget et guddommeligt kald, som han ikke havde stræbt efter, en befaling om at føre israelitterne ud fangenskab. Scenen udspiller sig på toppen af Sinajbjerget:

»Moses sagde til Gud: ›Hvem er jeg, at jeg skulle gå til Farao og føre israelitterne ud af Egypten?‹«

Moses følte sig uden tvivl utilstrækkelig i sin kaldelse, som du og jeg kan gøre, når vi får en udfordrende opgave.

Det kan derfor ikke undre os, at vores Skaber også er kendt som den store Læge, der kan helbrede de syge, gøre de blinde seende, åbne de døves ører og opvække de døde.

»Moses sagde [igen] til Gud: ›Når jeg kommer til israelitterne og siger til dem, at deres fædres Gud har sendt mig til dem, og de spørger mig, hvad hans navn er hvad skal jeg så sige til dem?‹

Gud svarede Moses: ›JEG ER DEN, JEG ER!‹ Og han sagde: ›Sådan skal du sige til israelitterne: Jeg Er har sendt mig til jer.‹

Gud sagde videre til Moses: ›Sådan skal du sige til israelitterne: Jahve, jeres fædres Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud, har sendt mig til jer. Det er mit navn til evig tid‹« (2 Mos 3:11, 13–15).

Jahve havde således åbenbaret Moses det navn, som han sagtmodigt og beskedent havde valgt som sin førjordiske benævnelse: »JEG ER«.

»Gud svarede Moses: ›JEG ER DEN, JEG ER!‹ Og han sagde: ›Sådan skal du sige til israelitterne: Jeg Er har sendt mig til jer.‹«

Senere under sit jordiske virke gentog Jesus af og til dette navn. Husker I hans knappe svar til sine spørgende plageånder? Læg mærke til dobbelttydigheden i hans svar til ypperstepræsten Kajfas:

»Ypperstepræsten spurgte ham igen: ›Er du Kristus, den Velsignedes søn?‹

Jesus svarede: ›Det er jeg‹« (Mark 14:61–62).

Han erklærede både sit slægtskab og sit navn. Et andet tilfælde var, da Jesus blev hånet for sit bekendtskab med Abraham:

»Da sagde jøderne til ham: ›Du er endnu ikke halvtreds år, og du har set Abraham?‹

Jesus sagde til dem: ›Sandelig, sandelig siger jeg jer: Jeg er, før Abraham blev født‹« (Joh 8:57–58).

Jahve – den store Jeg Er, Det Gamle Testamentes Gud – identificerede sig ganske tydeligt, da han personligt viste sig i sin herlighed som opstandent væsen for profeten Joseph Smith og Oliver Cowdery i templet i Kirtland den 3. april 1836. Jeg citerer fra deres nedskrevne vidnesbyrd:

»Vi så Herren stå på talerstolens brystværn foran os, og under hans fødder var et fint lagt gulv af ægte guld af farve som rav.

Hans øjne var som en ildslue, hans hår var hvidt som nyfalden sne, og hans ansigt overgik solen i klarhed. Hans røst var som store vandes brusen, ja, *Jehovas røst*, som sagde:

Jeg er den første og den sidste. Jeg er den, som lever. Jeg er den, der blev slået ihjel« (L&P 110:2–4; fremhævelse tilføjet; se også L&P 76:23).

Jesus opfyldte sit ansvar som Jahve, »den store Jeg Er«, med evige konsekvenser.

TALSMAND HOS FADEREN

Jesus er vores Talsmand hos Faderen (se 1 Joh 2:1; L&P 29:5; 32:3; 45:3; 110:4). En *Talsmand* er en, der taler en andens sag eller går i forbøn for en anden. Skriften anvender andre lignende betegnelser, såsom *formidler* (se 1 Tim 2:5; 2 Nephi 2:28; L&P 76:69). Fra Mormons Bog erfarer vi, at dette ansvar som formidler eller talsmand blev forudset før hans fødsel: »[Jesus] skal gå i forbøn for alle mennesker; og de, der tror på ham, skal blive frelst« (2 Nephi 2:9).

Denne mission ses tydeligt i Jesu barmhjertige ypperstepræstelige bøn. Forestil dig, hvordan han knæler i inderlig bøn. Lyt til det smukke sprog i hans bøn. Fornem hans følelser for det tunge ansvar som formidler:

»[Jesus] skal gå i forbøn for alle mennesker; og de, der tror på ham, skal blive frelst.«

»Jeg har åbenbaret dit navn for de mennesker, du gav mig fra verden. De var dine, og du gav dem til mig, og de har holdt fast ved dit ord.

Nu forstår de, at alt, hvad du har givet mig, er fra dig.

For de ord, du gav mig, har jeg givet dem, og de har taget imod dem, og de har i sandhed forstået, at jeg er udgået fra dig, og de er kommet til tro på, at det er dig, der har udsendt mig.

Jeg beder for dem« (Joh 17:6–9).

Han er også kendt som Formidleren af det nye testamente eller den nye pagt (se Hebr 9:15; 12:24). Når vi

TIL VENSTRE: HERREN VISER SIG FOR MOSES, AF WILSON J. ONG; TIL HØJRE: UDSNIT AF KRISTUS I GETSEMANE, AF HARRY ANDERSON

forstår hans rolle som vor Talsmand, Mægler og Formidler hos Faderen, får vi vished om hans enestående forståelse, retfærdighed og barmhjertighed (se Alma 7:12).

IMMANUEL

Jesus var forudordineret til at være den lovede Immanuel. Husk på Esajas' bemærkelsesværdige profeti: »Men Herren vil selv give jer et tegn: Se, den unge kvinde skal blive med barn og føde en søn, og hun skal give ham navnet Immanuel« (Es 7:14). Opfyldelsen af denne profeti var ikke blot usandsynlig, den var menneskelig umulig. Utrolig! Enhver vidste, at en jomfru ikke kunne føde et barn. Og at give barnet et så prætentiøst navn var endnu mere vovet. Det hebraiske navn – den titel, som Esajas profeterede om, nemlig *Immanuel* – betyder bogstaveligt »med os er Gud«! Det hellige navn blev senere givet til Jesus i Det Nye Testamente, Mormons Bog og Lære og Pagter (se Matt 1:23; 2 Nephi 17:14; L&P 128:22).

»Men Herren vil selv give jer et tegn: Se, den unge kvinde skal blive med barn og føde en søn, og hun skal give ham navnet Immanuel.«

LAD DET SKE MIG, AF LIZ LEMON SWINDLE

Immanuel kunne kun være det i kraft af sin Faders vilje.

GUDS SØN

Jesus bar alene ansvaret som Guds Søn, Faderens Enbårne Søn (se Joh 1:14, 18; 3:16). Jesus var bogstaveligt »den Højestes søn« (Luk 1:32; se også vers 35). I mere end en halv snes vers i skriften bærer Gud Faderen højtideligt vidnesbyrd om, at Jesus virkelig er hans elskede Søn. Dette højtidelige vidnesbyrd følges ofte af Guds opfordring til menneskene om at lytte til og adlyde hans ærede Søns ord (se Matt 3:17; 17:5; Mark 1:11; 9:7; Luk 3:22; 9:35; 2 Pet 1:17; 2 Nephi 31:11; 3 Nephi 11:7; 21:20; L&P 93:15; Moses 4:2; Joseph Smith-H 1:17). Men takket være Guds nåde blev Esajas' usandsynlige profeti (se Es 7:14) til virkelighed.

Jesu enestående ophav blev også bekendtgjort for Nephi, som blev belært om det af en engel:

»Se, jomfruen, som du ser, er Guds Søns moder efter kødets vis ...

Se, det Guds Lam, ja, den evige Faders Søn!« (1 Nephi 11:18, 21).

Fra sin himmelske Fader arvede Jesus udødelighed og evigt liv. Fra sin mor arvede Jesus dødelighed og mulighed for at dø (se 1 Mos 3:15; Mark 6:3). Inden sin korsfæstelse udtalte hans disse tydelige ord:

»Derfor elsker Faderen mig, fordi jeg sætter mit liv til for at få det tilbage.

Ingen tager det fra mig, men jeg sætter det til af mig selv. Jeg har magt til at sætte det til, og jeg har magt til at få det tilbage. Og det har min Fader påbudt mig at gøre« (Joh 10:17–18).

Skønt Jesus er særskilt fra sin himmelske Fader i både legeme og ånd, er han ét med sin Fader i magt og hensigt. Deres endelige mål er »at tilvejebringe udødelighed og evigt liv for mennesket« (Moses 1:39).

Nogle vil måske undre sig over, at Sønnen af og til omtales som »Faderen«. Ethvert menneskes betegnelser kan variere. Alle mænd er sønner, men de kan også kaldes fædre, brødre, onkler eller bedsteforældre, alt efter deres omstændigheder. Vi må derfor ikke lade os forvirre med hensyn til den guddommelige identitet, hensigt eller lære. Eftersom Jesus var vores Skaber og er ophavet til vores åndelige genfødsel, er han i skriften kendt som »alle tings Fader« (Mosiah 7:27; se også 15:3; 16:15; Helaman 14:12; Ether 3:14). Men husk, at Det Første Præsidentskab under præsident Joseph F. Smith erklærede: »Jesus Kristus er ikke Fader til de ånder, der har iført sig eller vil iføre

sig legemer på denne jord, for han er selv en af dem. Han er Sønnen, ligesom de er sønner og døtre af Elohim« (red. James R. Clark, *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 6 bind, 1965–1975, s. 5:34).

Vi forstår forskellen tydeligt, når vi beder til vor himmelske Fader i hans Søns, Jesu Kristi navn. Og når vi gør det regelmæssigt, ærer vi vores himmelske og jordiske forældre, ligesom Jesus ærede sine – som Guds Søn.

DEN SALVEDE

»Gud salvede Jesus fra Nazaret med Helligånd og kraft« (ApG 10:38). Jesus var Den Salvede. Denne kendsgerning gjorde, at han fik to særlige titler. Den ene var *Messias*, der er hebraisk og betyder »den salvede«. Den anden titel var *Kristus*, som kommer af det græske ord, der også betyder »den salvede«. Således »omtales Jesus som Kristus og Messias, hvilket vil sige, at han er den, der er salvet af Faderen til at være hans personlige repræsentant i alt, hvad der henhører til menneskehedens frelse« (Bible Dictionary, Guide til skrifterne, SDH-udgaven af King James-bibelen, »Anointed One«, s. 609). Skriften erklærer, at Kristus er det eneste navn under himlen hvorved frelse kan opnås (se 2 Nephi 25:20). Man kan altså bruge en af disse titler til at udtrykke sin hengivenhed for Jesus: Kristus eller Messias, begge antyder, at han var salvet af Gud til sit ophøjede ansvar.

FRELSER OG FORLØSER

Jesus blev født til at være menneskehedens Frelser og Forløser (se Es 49:26; 1 Nephi 10:5). Han var Guds Lam (se 1 Nephi 10:10), der ofrede sig uden plet eller lyde (se 1 Pet 1:19) som offer for verdens synder (se Joh 1:29). Senere, som den opstandne Herre, satte han det hellige ansvar i forbindelse med selve betydningen af evangeliet, som han beskrev i nogle stærke vers:

»Se, jeg har givet jer mit evangelium, og dette er det evangelium, som jeg har givet jer – at jeg kom til verden for at gøre min Faders vilje, fordi min Fader sendte mig.

Og min Fader sendte mig, for at jeg kunne blive løftet op på korset« (3 Nephi 27:13–14; se også versene 15–22).

»Husk på, at der ikke findes nogen anden vej eller noget andet middel, hvorved menneskene kan blive salige uden ved Jesu Kristi forsonende blod.«

DEN SIDSTE NADVER, AF CARL BLOCH, GENGIVET MED TILLADELSE FRA NATIONALHISTORISK MUSEUM I HILLERØD

»Thi se, jeg, Gud, har lidt dette for alle, for at de, som vil omvende sig, ikke skal lide. Men dersom de ikke vil omvende sig, må de lide, ligesom jeg ... Dog, ære være Faderen, jeg tømte den og fuldendte mine forberedelser for menneskenes børn.«

Jesus definerede således personligt *evangeliet. Evangelium* er et græsk ord, der betyder »gode nyheder«. I den engelske SDH bibelordbog står der følgende: »De gode nyheder er, at Jesus Kristus har ydet det fuldkomne sonoffer for hele menneskeheden, som vil løse hele menneskeheden fra graven og belønne enhver efter hans/hendes gerninger. Denne forsoning begyndte med Jesu udvælgelse i forudtilværelsen, men blev ført ud i livet af ham i løbet af hans jordiske liv« (»Gospels«, s. 682).

Jesu forsoningen var blevet forudsagt længe før hans fødsel i Betlehem. Profeter havde profeteret om hans komme i mange generationer. Lad os tage et eksempel fra Helamans optegnelse, som blev skrevet små 30 år før Frelserens fødsel: » ... husk på, at der ikke findes nogen anden vej eller noget andet middel, hvorved menneskene kan blive salige uden ved Jesu Kristi forsonende blod, han, som skal komme; ja, husk på, at han kommer for at forløse verden« (Helaman 5:9).

Hans forsoning velsigner enhver af os personligt. Læs omhyggeligt Jesu forklaring:

»Thi se, jeg, Gud, har lidt dette for alle, for at de, som vil omvende sig, ikke skal lide.

Men dersom de ikke vil omvende sig, må de lide, ligesom jeg.

Og mine lidelser gjorde, at selv jeg, Gud, den største af alle, skælvede af smerte og blødte fra hver pore og led både på legeme og sjæl og ønskede, at jeg ikke skulle drikke den bitre kalk.

Dog, ære være Faderen, jeg tømte den og fuldendte mine forberedelser for menneskenes børn« (L&P 19:16–19).

Jesus opfyldte sit herlige løfte, som han afgav i rådet i forudtilværelsen, ved betingelsesløst at sone for Adams og Evas fald og sone for vore egne synder på betingelse af, at vi omvender os. Hans ansvar som Frelser og Forløser hænger nøje sammen med hans ansvar som Skaber.

For at kaste yderligere lys på dette forhold vil jeg citere noget bemærkelsesværdigt, som jeg læste i en sjælden bog i London, da jeg en dag granskede i bøgerne på biblioteket i British Museum. Den var udgivet som en moderne engelsk oversættelse af en egyptisk tekst fra oldtiden. Den blev skrevet af Timotheus, der var ærkebiskop i Alexandria og døde i år 385 e.Kr. Optegnelsen omtaler Adams skabelse. Den førjordiske Jesus taler her om sin Fader:

UDSNIT AF KRISTUS I GETSEMANE, AF HEINRICH HOFMANN; INDSAT: KORSFÆSTELSEN, AF CARL BLOCH, GENGIVET MED TILLADELSE FRA NATIONALHISTORISK MUSEUM I HILLERØD

»Han ... skabte Adam efter vores billede, så han ligner os, og han lod ham ligge i fyrre dage og fyrre nætter uden at blæse livsånde i ham. Og han sukkede over ham dagligt og sagde: ›Hvis jeg blæser livsånde i denne [mand], må han lide mange smerter.‹ Og jeg sagde til min Fader: ›Blæs livsånde i ham, så skal jeg være hans Talsmand.‹ Og min Fader sagde til mig: ›Hvis jeg blæser livsånde i ham, min elskede Søn, er du nødt til at komme ned til verden og lide mange smerter for ham, før du har forløst ham og ført ham tilbage til hans oprindelige tilstand.‹ Og jeg sagde til min Fader: ›Blæs livsånde i ham, så vil jeg være hans talsmand, og jeg vil tage ned til verden og udføre din befaling‹« (»Discourses on Abbaton,« i *Coptic Martyrdoms etc. in the Dialect of Upper Egypt*, red. og oversætter E. A. Wallis Budge, 1977; klammen findes i den trykte tekst; se Moses 3:7; 6:8–9 51–52, 59).

Jesu ansvar som Talsmand, Frelser og Forløser blev forudbestemt i den førjordiske tilværelse og opfyldt med hans forsoning (se Job 19:25–26; Matt 1:21; Abraham 3:24–27). Vores ansvar er at erindre det, omvende os og være retskafne.

DOMMER

Nært forbundet med Herrens status som Frelser og Forløser er hans ansvar som Dommer. Jesus åbenbarede denne indbyrdes forbindelse, efter at han havde givet sin definition på evangeliet, sådan som vi læste tidligere:

» ... så at ligesom jeg har været opløftet [på korset] ved menneskene, således skulle menneskene opløftes ved Faderen til at stå frem for mig og dømmes efter deres gerninger, enten de er gode eller slette.

... derfor vil jeg i overensstemmelse med Faderens magt drage alle mennesker til mig, for at de kan blive dømt efter deres gerninger« (3 Nephi 27:14–15).

Mormons Bog kaster yderligere lys på, hvordan dommen vil foregå. Det gør tempelbegavelsen også. Når vi nærmer os porten til den evige retssal, ved vi, hvem der personligt præsiderer:

» ... portens vogter er Israels Hellige, og han beskæftiger ingen tjenere der, og der er ingen anden vej end gennem porten, og han kan ikke bedrages, for Gud Herren er hans navn.

Og den, der banker på, for ham vil han lukke op« (2 Nephi 9:41–42).

Skrifterne antyder, at Herren vil modtage apostolsk hjælp, når han skal dømme Israels hus (se 1 Nephi 12:9; L&P 29:12). Vores personlige dom

DEN ENDELIGE DOM, AF JOHN SCOTT

bliver hjulpet på vej af vores igen »klar[e] erindring« (Alma 11:43) og »fuldkom[ne] erindring« (Alma 5:18) om vores gerninger såvel som af vores hjertes ønsker (se L&P 137:9).

FORBILLEDE

Et andet af Herrens overordnede ansvar er hans rolle som forbillede. Til folket i det hellige land sagde han: »Jeg har givet jer et forbillede, for at I skal gøre, ligesom jeg har gjort mod jer« (Joh 13:15; se også 14:6; 1 Pet 2:21). Til folket i oldtidens Amerika fremhævede han atter sin mission som forbillede: »Se, jeg er lyset, og jeg har givet jer et eksempel« (3 Nephi 18:16; se også 27:27; 2 Nephi 31:9, 16). I sin bjergprædiken gav Jesus sine tilhængere denne udfordring: »Så vær da fuldkomne, som jeres himmelske fader er fuldkommen« (Matt 5:48).

Skønt Jesus levede et synd- og skyldfrit liv på jorden, må vi huske på, at han betragtede sin egen fysiske fuldkommenhed som noget, der stadig var fremtidigt (se Luk 13:32). Selv han måtte holde ud til enden. Kan man så forvente mindre af jer og mig?

Da den korsfæstede og opstandne Herre viste sig for folket i oldtidens Amerika, fremhævede han atter betydningen af sit eksempel. Men nu medtog han sig selv som et fuldkomment væsen: »Derfor ønsker jeg, at I skal være fuldkomne, ligesom jeg eller jeres Fader, som er i himlen, er fuldkommen« (3 Nephi 12:48).

Plages du af dine egne ufuldkommenheder? Har du for eksempel nogensinde forlagt dine nøgler? Eller er du nogensinde gået fra et værelse til et andet for at udføre noget, blot for at opdage, at du har glemt, hvad det var, du ville? (Som sidebemærkning kan det nævnes, at den slags problemer ikke forsvinder med alderen). Bliv ikke modløs af Herrens forhåbninger om din fuldkommenhed. Du bør have tro på, at han aldrig ville kræve en udvikling af dig, som du ikke er i stand til at honorere. Du bør selvfølgelig stræbe efter at rette op på upassende vaner og tanker. Det giver stor glæde at overvinde svagheder. Du kan opnå en vis grad af fuldkommenhed på visse områder af tilværelsen. Og du kan blive fuldkommen i overholdelsen af forskellige bud. Men Herren fordrer ikke nødvendigvis din fejlfri og fuldkomne adfærd i

» … så at ligesom jeg har været opløftet [på korset] ved menneskene, således skulle menneskene opløftes ved Faderen til at stå frem for mig og dømmes efter deres gerninger, enten de er gode eller slette.«

alt. Han beder om mere end det. Han håber på, at du kan leve op til dit potentiale, nemlig at blive som han er! Det omfatter fuldkommengørelsen af dit fysiske legeme, når det forvandles til en udødelig tilstand, hvor det ikke kan forfalde eller dø.

Så mens du ihærdigt stræber efter fortsat at forbedre dit liv her, bør du huske på, at din opstandelse, ophøjelse og fuldkommengørelse venter dig i det næste liv. Det dyrebare løfte om fuldkommenhed havde ikke været muligt uden Herrens forsoning og eksempel.

TUSINDÅRSRIGETS MESSIAS

Et af Herrens største ansvar ligger stadig ude i fremtiden. Det gælder hans storslåede status som Tusindårsrigets Messias. Når den dag kommer, vil jordens fysiske overflade have ændret sig: »Hver dal skal hæves, hvert bjerg og hver høj skal sænkes, klippeland skal blive til slette og bakkeland til dal« (Es 40:4). Så vender Jesus tilbage til jorden. Hans andet komme bliver ikke nogen hemmelighed. Den vil være kendt

Til folket i oldtidens Amerika fremhævede han atter sin mission som forbillede: »Se, jeg er lyset, og jeg har givet jer et eksempel.«

Hans andet komme bliver ikke nogen hemmelighed. Den vil være kendt overalt: »Herrens herlighed skal åbenbares, og alle mennesker skal se den.« Og »herredømmet skal ligge på hans skuldre. Man skal kalde ham Underfuld Rådgiver, Vældig Gud, Evigheds Fader, Freds Fyrste.«

overalt: »Herrens herlighed skal åbenbares, og alle mennesker skal se den« (Es 40:5).

Og »herredømmet skal ligge på hans skuldre. Man skal kalde ham Underfuld Rådgiver, Vældig Gud, Evigheds Fader, Freds Fyrste« (Es 9:6). Han vil lede verden fra to verdenshovedstæder, den ene i det gamle Jerusalem (se Jer 3:17; Zak 14:4–7; L&P 45:48–66; 133:19–21) og den anden i Det Ny Jerusalem »på det vestlige fastland« (10. Trosartikel; se også Est 13:3–10; L&P 84:2–4). Fra disse centre styrer han sin Kirkes og Riges anliggender. Så skal han »være konge i evighedernes evigheder« (Åb 11:15; se også 2 Mos 15:18; Sl 146:10; Mosiah 3:5; L&P 76:108).

Den dag vil han bære nye titler og være omgivet af særlige hellige. Han vil være kendt som »herrernes herre og kongernes konge, og sammen med det sejrer de kaldede og udvalgte og trofaste«, som har gjort deres pligt her i dette liv (Åb 17:14; se også 19:16).

Han er Jesus Kristus, vores Mester og meget mere. Vi har drøftet 10 af hans mange ansvar: Skaber, Jahve, Talsmand hos Faderen, Immanuel, Guds Søn, Den Salvede, Frelser og Forløser, Dommer, Forbillede og Tusindårsrigets Messias.

Som hans disciple har I og jeg også vægtige ansvar. Hvor som helst jeg begiver mig hen, er det min guddommelige kaldelse og mit hellige privilegium at bære brændende vidnesbyrd om Jesus Kristus. Han lever! Jeg elsker ham. Jeg følger ham ivrigt, og jeg ofrer villigt mit liv i hans tjeneste. Som hans særlige vidne belærer jeg højtideligt om ham. Jeg vidner om ham. Og enhver af jer har også et ansvar for at lære Herren at kende, at elske ham, at følge ham, at tjene ham og at forkynde og vidne om ham. □

TIL VENSTRE: KRISTUS OG BØRNENE FRA MORMONS BOG, AF DEL PARSON; TIL HØJRE: DET ANDET KOMME, AF HARRY ANDERSON

ET LYDHØRT HJERTE

Molly Zimmerman Larson

Hellig musik påkalder Helligåndens indflydelse og hjælper os til at tilbede af hele vores hjerte.

Musik er blevet kaldt universalsproget. Den overskrider sproglige og kulturelle barrierer og formidler følelser på en måde, som ord sjældent kan. Ved gudstjenester indbyder det en åbenbaringens og eftertænksomhedens ånd. Ældste Neal A. Maxwell fra De Tolv Apostles Kvorum har engang sagt, at han til stadighed imponeres af musikkens evne til at trøste og vejlede på en måde, som ofte overgår det talte ord.[1]

Blandt de mest mindeværdige oplevelser fra min mission er den gang, hvor jeg sang »Tjenere for Himlens Konge« (*Salmer og sange*, nr. 164) sammen med flere hundrede andre missionærer på Missionærskolen. De andre missionærers glæde, begejstring og iver var smittende. Hver gang vi sang, bar Herrens ånd vidnesbyrd for mig om, at evangeliet er sandt. Jeg kan slet ikke fuldt ud beskrive de følelser, som jeg oplevede ved disse lejligheder, men jeg følt mig meget nær himlen.

Det samme gentog sig, da jeg nåede mit tildelte område. Jeg så frem til vores distrikts- og zonemøder, hvor vi sang salmer sammen. Sangen styrkede mig og var med til at give mig den gnist, som jeg behøvede for at fortsætte mit virke. Disse og utallige andre oplevelser har fået mig til at erkende og påskønne musikkens vigtige rolle i vores gudsdyrkelse.

PRÆLUDIUM

Det musikalske præludium er med til at sætte stemningen for kirkemøder. Det er en opfordring til tilbedelse. Præludiet hjælper os til at tilbede Gud ved at rense vores sind for verdslige tanker og skabe en atmosfære, som indbyder til stille meditation.

Kathleen Reel, min tidligere orgellærerinde, der har været organist og musikleder i 30 år, har sagt: »Formålet med præludiet er at røre de tilbedendes hjerte og sind, at berede dem på at modtage mødets øvrige elementer, at skabe en passende atmosfære for tilbedelse og at skabe en fællesskabsånd i forsamlingen.«

Desværre tjener præludiet alt for ofte kun som baggrundsmusik til forsamlingens hilsner og småsnakken. Ældste Boyd K. Packer fra De Tolv Apostles Kvorum påpegede behovet for ærbødighed i vore kirkebygninger:

»Foyerer er en del af vore kirkebygninger, hvor vi kan hilse og snakke med hinanden, hvilket er karakteristisk for mennesker, som holder af hinanden. Men når vi træder ind i kirkesalen, *skal* vi – *skal* hver især – passe på, at vi ikke gør os skyldige i at forstyrre, mens en anden person kæmper med at føle åndelig kommunikation ...

UDSNIT AF KRISTI *BILLEDE*, AF HEINRICH HOFMANN; ELEKTRONISK BILLEDBEHANDLING: THOMAS S. CHILD; FOTO: MICHAEL SCHOENFELD

Uærbødig opførsel i vore kirkesale bør påtales, måske endda irettesættes. Ledere bør belære om, at ærbødighed indbyder til åbenbaring.«[2]

Omhyggeligt udvalgt præludiumsmusik kan bidrage til den hellige atmosfære i kirkesalen.

MUSIK VED KIRKENS MØDER

Musik er med til at realisere det, som ældste Richard L. Evans (1906–1971) fra De Tolv Apostles Kvorum sagde var formålet med en god gudstjeneste: »At lede sindet ... væk fra de mindre væsentlig ting og fokusere ... tankerne og opmærksomheden på vor himmelske Fader.«[3] Musik kan tjene som en form for bøn, for Herren har sagt: »De retfærdiges sang er som en bøn til mig« (L&P 25:12).

I forordet til vores salmebog, som er skrevet af Det Første Præsidentskab, står der:

»Inspirerende musik er en nødvendig del af vore kirkemøder. Salmerne påkalder Herrens ånd, skaber ærbødighed, forener os som medlemmer og giver os mulighed for at prise Herren.

Nogle af de største prædikener bliver holdt ved at synge salmer. Salmer opmuntrer os til omvendelse og til at gøre gode gerninger, de opbygger vidnesbyrd og tro, de trøster de livstrætte og de sørgende og inspirerer os til at holde ud til enden.«[4]

Særlige musikstykker kan også opbygge os og udtrykke vores pris og taknemlighed.

Kirkemedlemmer, der har kaldelser inden for musikken, har et særligt ansvar for vores gudstjenester. Da jeg var wardets musikleder, overvejede jeg, om de salmer, som jeg havde udvalgt til det næste møde, passede til mødets tema. Jeg spurgte mig selv, hvad jeg kunne gøre for at styrke og inspirere wardets medlemmer gennem salmesang.

Ældste Packer har sagt: »Jeg mener, at de, som vælger, leder, præsenterer og ledsager musikken, kan påvirke den ærbødige ånd ved vore møder mere end en taler.«[5] Musikledere og medlemmer, der fremfører musikstykker ved vore møder, må sikre sig, at musikkens budskab er passende til sand tilbedelse af Frelseren: Musikken skal ikke være et shownummer for deltagerne.

DELTAGELSE I SALMESANGEN

Inden for alle områder gælder det, at vi opnår større tilfredshed og glæde, når vi deltager aktivt. Deltagelse er nøglen til at nyde alle det gengivne evangeliums velsignelser, uanset om vi tjener som ledere, underviser, går ud som besøgslærerinder eller hjemmelærere eller tilbeder gennem musik.

Ældste Packer opfordrede forældre, Kirkens ledere og lærere til at bevare »en ærbødig ånd ved møderne [og] tilskynde til deltagelse i forsamlingssange.« Han lovede, at hvis vi gør det, vil vores åndelige styrke øges og Herren vil »i rigere mål udgyde sin Ånd over os«.[6]

Desværre er der mange, som ikke synger med – eller ikke synger højt – fordi de ikke mener, at de har »sangstemme«. Men formålet med forsamlingssangen er at tilbede og prise Gud, ikke at optræde. Vi bør ikke være bange for at synge igennem, selv om vores stemme ikke er perfekt.

Alexander Schreiner, en af Tabernaklets store organister, mindedes en historie om en, der spurgte en musikleder, hvordan han kunne holde ud at høre gamle bror Stanton skråle falsk ved Kirkens møder. »Den kloge gamle leder svarede: ›Bror Stanton er en af vore mest hengivne gudsdyrkere, og når han skråler, er han en enestående musiker ... Lad være med at lytte for meget til de lyde, han udstøder. For hvis du gør det, går du glip af musikken.‹«[7]

Uanset vore musikalske evner kender Herren vores hjertes hensigter. Gennem profeten Joseph Smith sagde han: »Thi min sjæl fryder sig i hjertets sang« (L&P 25:12).

Ældste Dallin H. Oaks fra De Tolv Apostles Kvorum fremhævede betydningen af oprigtig salmesang: »Vi, der har følt os ›påvirket til at synge sangen om den forløsende kærlighed‹ (Alma 5:26), har behov for at blive ved med at synge, så vi kan komme stadig nærmere ham, som har inspireret den hellige musik og befalet, at den skal bruges til at tilbede ham.«[8]

Hellig musik kan lindre, inspirere, undervise og opbygge. Når vi stræber efter at gøre opløftende musik til en del af vores liv og bryder »ud i fryderåb for Herren«, kan vi træde »frem for ham under jubel« (Sl 100:1–2). □

NOTER

1. »Celebrating the New Hymnbook,« *Ensign*, november 1985, s. 105.
2. »Ærbødighed indbyder til åbenbaring,« *Stjernen*, januar 1992, s. 25–26.
3. »The Spirit of Worship,« *Instructor*, 1966, konferencenummeret, s. 8.
4. *Salmer og sange*, s. ix.
5. *Stjernen*, januar 1992, s. 26.
6. *Stjernen*, januar 1992, s. 26.
7. »Music and the Gospel,« i *Selections from the Writings of Alexander Schreiner on Music and the Gospel*, redigeret af Darwin Wolford, 1991, s. 16.
8. »Tilbedelse gennem musik,« *Stjernen*, januar 1995, s. 10.

LAD OS TALE OM DET

Overvej følgende spørgsmål, der er en hjælp til at anvende denne artikel ved en familieaften, i undervisningen i Kirken eller i dit eget liv:

■ Hvorfor kan musik nå ind til os på tidspunkter, hvor det talte ord ikke kan?

■ Hvilken indstilling viser vi Frelseren og hans evangelium, når vi vælger ikke at deltage i forsamlingssangen?

■ Hvordan kan vi effektivt anvende salmer på andre tidspunkter end ved søndagens møder?

FOTO: CRAIG DIMOND

SOM ZIONS UNGDOM VI STÅR FAST

Bestemt ♩ = 88–104

Enstemmigt

1. Som Zi - ons ung - dom vi står fast i ver - dens sid - ste tid.
2. Og prø - ven fryg - ter vi må - ske, men op - gi' vil vi ej.
3. De san - de dy - der vi har kær, er mål for spot - tens brod.

For - jæt - tel - sen vi klart kan se, vi vil gå frem med flid.
Ja sand - hed gi'r os kraft og mod på ret - færds sik - re vej.
Dog når vi lyt - ter og er tro, vi kan stå kækt i - mod

Vi kom - mer af en æ - del æt, vor frem - tid er hos Gud;
Vi læ - rer, tje - ner og går frem, vi gla - de syn - ger her:
det on - de, som vil svæk - ke os, den synd der vil for - gå.

vi kom - mer der, om vi be - står og tro - fast hol - der ud.
Som Zi - ons ung - dom vi står fast, vor Guds tri - umf er nær.
Vor jern - stang fat - ter vi i tro, med fryd vi må - let nå.

Tekst: Susan Evans McCloud, f. 1945. © 1985 IRI
Musik: Irsk melodi; arrangement. © 2000 IRI

Alma 37:35–37
Alma 53:20–21

RAMME RICHARD HULL

Lille Liahona

TIL BØRNENE I JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE • APRIL 2000

FRA VEN TIL VEN

Ældste Quentin L. Cook fra De Halvfjerds

Baseret på et interview med Kellene Ricks Adams

Jeg kan ikke mindes, at der har været et tidspunkt, hvor jeg ikke troede på Jesus Kristus. Jeg har altid vidst, at Frelseren lever, og at han elsker mig. Den tro stammer fra mine forældre, som lærte mig, hvad der var rigtigt og forkert, og fra at deltage i Primary og andre møder i Kirken.

1

Skønt jeg kan huske, at jeg holdt taler i Primary og deltog på andre måde, så har mine bedste minder fra Primary med sang at gøre. Jeg elsker primarysange. Jeg holder stadig af at synge dem. De belærer os om Frelseren og evangeliets godhed.

Faktisk mener jeg, at en af de vigtigste kaldelser i Kirken er at være musikleder i Primary. Det er i hvert fald den kaldelse, der har haft størst indflydelse på vores families liv. Min hustru, Mary, har virket i den kaldelse, så vi sang ofte primarysange, mens børnene voksede op. Når vi var ude at køre, og når vi havde familieaften, så sang vi primarysange. Mary lærte os sangene med en sådan begejstring og glæde, at selv de mindste børn blev interesseret.

Når vi havde sunget, talte vi ofte om sangens tekst. Nogle af vore bedste samtaler om evangeliet, udsprang af primarysange. Sikke en herlig og sjov måde at lære evangeliske principper på.

Som områdepræsident rejser jeg rundt til missionerne i mit område, og jeg beder som regel Mary om at lede missionærerne i afsyngningen af en primarysang. I skulle se dem synge! Der er glød i deres smil, og glimt i deres øjne. De kender og elsker alle sammen de sange.

3

Et andet tidligt minde fra Primary, som jeg holder meget af, er en gave fra et elsket primarypræsidentskab. Da jeg var ti år gammel, fik jeg en bog med digte, fordi jeg havde været til samtlige møder i Primary. Jeg læser stadig i den bog, og når jeg gør det, mindes jeg den store kærlighed, som jeg mærkede, mens jeg gik i Primary. Jeg vidste, at mine primarylærere virkelig var interesseret i mig og det, jeg foretog mig. Denne bog er symbol på den kærlighed og interesse.

På grund af de varme følelser, som jeg nærede for Jesus Kristus og evangeliet, gjorde jeg de ting, der forberedte mig på at opnå et stærkere vidnesbyrd om Joseph Smith, Mormons Bog og Kirken. Jeg læste skrifterne, bad og overværede møderne i Kirken.

Da jeg var 15 år gammel, måtte min storebror Joe beslutte sig for, om han ville på mission eller ej. Joe var et fantastisk godt eksempel for mig. Han havde planlagt at læse medicin, men da han fik mulighed for at tage på mission, tog han beslutningen meget alvorligt.

En aften talte vi om evangeliet og vidnesbyrd og mission til langt ud på natten. Vi blev enige om, at hvis Kirken bare var en god institution, så kunne han hjælpe flere folk ved at studere medicin og blive læge. Men hvis Joseph Smith virkelig var profet, og Mormons Bog virkelig var sand, så ville det være meget vigtigere at tage på mission.

Den aften var et af de vigtigste tidspunkter i mit liv. Da Joe og jeg havde talt færdig, gik jeg ind ved siden af og bad om at få at vide, om Mormons Bog og Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige var sand. Jeg fik en stærk følelse af, at det, som Joe og jeg havde talt om, var sandt.

Joe valgte at tage på mission, og nogle år senere fulgte jeg i hans fodspor og tjente i Den Britiske Mission. Mine oplevelser på missionen styrkede det vidnesbyrd, som var blevet grundlagt i Primary.

Hvor er det dog en fantastisk velsignelse at være blevet opdraget med en forståelse af evangeliet og at vide, hvad der er godt og hæderligt og sandt! Folk, der ikke forstår, hvad der er rigtigt eller forkert, farer ofte vild her i tilværelsen. De må igen og igen træffe beslutninger om, hvordan de vil leve deres liv.

Frelserens lærdomme er vejen til lykke. Sikke en stor fordel at have den velsignelse i sit liv! □

1. Som 6- eller 7-årig.
2. Som treårig sammen med sine forældre og sin storebror Joe på otte.
3. Som universitetsstuderende.
4. Ældste Cook med sin datter Kathryn på 12 og sine sønner, Joseph på fem og Larry på otte.

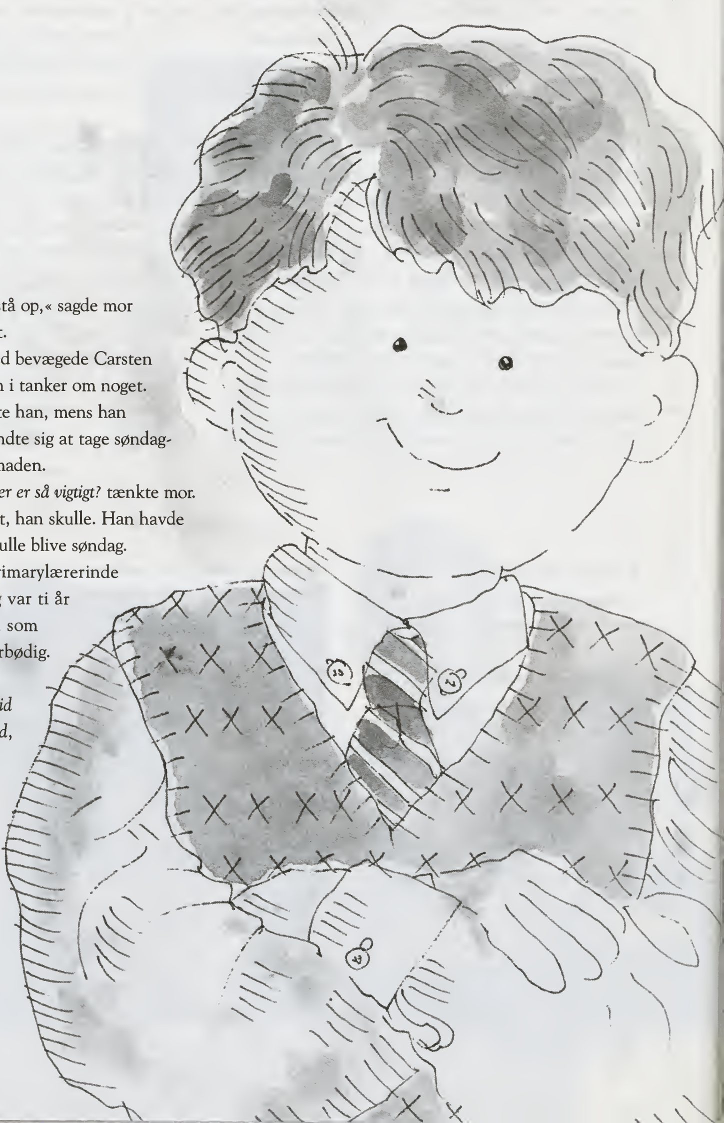

Ældste og søster Cook med deres familie.

Husk det altid,

B. J. Whipple
ILLUSTRERET AF ELISE BLACK

»Carsten, det er tid at stå op,« sagde mor og ruskede ham blidt.

Til at begynde med bevægede Carsten sig langsomt. Men så kom han i tanker om noget.

»Det er søndag i dag!« råbte han, mens han sprang ud af sengen. Han skyndte sig at tage søndagstøj på og løb ned til morgenmaden.

Hvad er det han skal i dag, der er så vigtigt? tænkte mor.

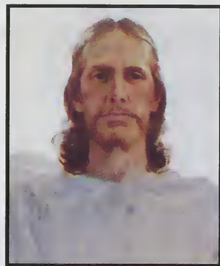
Carsten havde noget vigtigt, han skulle. Han havde ventet hele ugen på, at det skulle blive søndag.

I sidste uge havde hans primarylærerinde søster Pedersen sagt: »Da jeg var ti år gammel, opdagede jeg noget, som hjalp mig til at være mere ærbødig. Hvis I vil høre min hemmelighed, så lyt efter ordene *altid erindre*, som betyder *husk altid*, ved nadvermødet i næste uge. Og husk så altid på, hvad der bliver sagt efter de ord.«

Carsten havde bestemt sig for at høre efter. Han ville gerne høre søster Pedersens hemmelighed.

Henne i kirken hørte han biskop Skov sige: »Husk at komme til wardsfesten.«

Carsten

UDSNIT AF *DET ANDET KOMME*, AF HARRY ANDERSON

Carsten vidste, at det ikke var søster Pedersens »husk altid«.

Han lyttede, mens forsamlingen sang nadversalmen. Han spekulerede på, om søster Pedersens særlige ord måske blev nævnt i salmen. Han pegede på hvert ord i salmebogen og begyndte at synge med. Men han fandt ikke de særlige ord.

Carsten bøjede hovedet og lyttede opmærksomt, mens en af præsterne sagde nadverbønnen. I slutningen af bønnen hørte han ordene »altid erindre«. Nu kendte han søster Pedersens hemmelighed! Han vidste, hvem det var, han altid skulle huske. *Men kan jeg altid huske på Jesus?* spekulerede han.

Carsten foldede armene og sad ærbødigt. Da en diakon snublede, mens han omdelte nadveren, havde Carsten lyst til at prikke til sin lillesøster og sige: »Så du det, Sara?«

Men han gjorde det ikke, for han huskede stadig.

Søster Svendsen var den første taler efter nadveren. Hun smilede meget og var let at lytte til. Han havde ingen problemer med at huske, mens hun talte.

»Godmorgen, brødre og søstre!« sagde bror Svendsen. Han var en stor mand med en munter stemme. Men de ord, som bror Svendsen brugte, var næsten lige så store som han selv. Carsten forstod ikke alt, hvad han sagde og mistede snart interessen for det. Han begyndte at rode i sine lommer. Han fandt en elastik og begyndte at lege med den. Men så huskede han pludselig. Elastikken blev lagt ned i lommen igen, og han så op på bror Svendsen og lyttede efter ord, som han kunne forstå.

En lille pige foran Carsten tyggede tyggegummi og pustede en lille boble. Det gav et lille plop. Carsten så hende puste en ny boble. Den blev større og større og større.

Så huskede Carsten det igen. Da boblen sprang, så han ikke den lille piges ansigt blive dækket af lyserødt tyggegummi. Så han lo ikke, sådan som andre gjorde.

Kort efter rullede familien Jensens mindste ind under bænken og begyndte at trække i Carstens ben.

Carsten havde lyst til at lege med hende, men han tog sig selv i det. Han huskede endnu.

»Undskyld, Carsten,« hviskede søster Jensen, mens hun kæmpede for at få den lille sprællende pige op på bænken igen.

Carsten hverken så eller hørte dem forlade kirkesalen. Hans store blå øjne så bror Svendsens øjne fyldes med tårer. Hans ører hørte talerens stemme blive næsten til en hvisken, mens han talte om sin kærlighed til Frelseren. Carsten følte sig varm og godt tilpas.

Da mødet var forbi, sagde mor: »Carsten, du var så ærbødig i dag. Hvordan klarede du det?«

Carsten smilede. »Hver gang jeg kom til at tænke på noget andet, så huskede jeg nogen.«

»Hvem var det, du huskede på?« spurgte mor.

»Jeg huskede altid på Jesus,« sagde Carsten, »og det føltes godt.« □

FØR DET NYE TESTAMENTE

ILLUSTRERET AF PAUL MANN

Vi boede i Himlen sammen med vor himmelske Fader, før vi kom ned på jorden. Vi var hans åndelige børn og havde åndelige legemer. Vi elskede ham, og han elskede os.

Joseph Smith, Profeten Joseph Smiths lærdomme, *red. Joseph Fielding Smith, 1953, s. 428.*

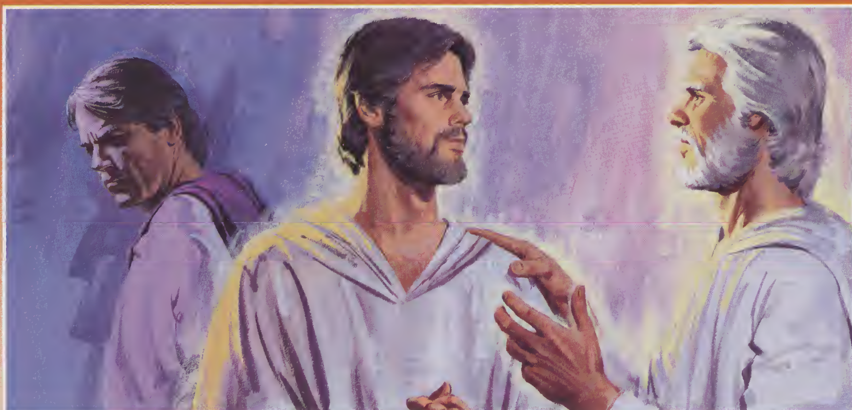
Vor himmelske Fader havde en plan, frelsesplanen, som mennesker skulle følge for at blive ligesom ham. Planen gik ud på, at vi skulle komme ned på jorden og få kroppe af kød og blod. Vi skulle prøves for at se, om vi ville holde Guds bud.

Abraham 3:24–25

Hvis vi holdt budene, kunne vi komme tilbage til vor himmelske Fader. Men vi ville have brug for hjælp. Vi skulle have vores synder renset bort, og vi fik brug for opstandne kroppe. Fordi vi ikke selv kunne fjerne vores synder eller få vores kroppe til at opstå, havde vi brug for en Frelser, der kunne gøre det for os.

2 Nephi 2:5–9

Vor himmelske Fader valgte Jesus Kristus til at være vores Frelser. Jesus elskede vor himmelske Fader. Jesus elskede også os, og han ville komme ned på jorden for at vise os, hvordan vi skulle være retfærdige, og for at frelse os. Han skulle lide for at fjerne vores synder. Han skulle dø og opstå. Og så kunne vi også opstå.

2 Nephi 2:8–10; Moses 4:1–2

Satan ville også udvælges. Men Satan elskede ikke vor himmelske Fader. Han elskede ikke os. Han ville ændre vor himmelske Faders plan, så han kunne få hans magt.
Moses 4:1–4

Nogle af ånderne fulgte Satan. De adlød ikke Gud, og det gjorde ham meget ked af det. Han sendte Satan og hans tilhængere bort fra himlen. Satan er djævelen. Han og de ånder, der fulgte ham, frister os til at synde.
Moses 4:3–6

Vor himmelske Fader sagde til Jesus, at han skulle skabe en jord til os. Jesus skabte jorden og anbragte planter og dyr på den. Han skabte også solen, månen og stjernerne. Endelig kunne vi komme ned på jorden og få kroppe af kød og blod!
Hebr 1:2; Mosiah 3:8; Abraham 4

Mange mennesker kom ned på jorden. Nogle af dem holdt Guds bud, og andre gjorde ikke. Profeterne fortalte folk om vor himmelske Faders frelsesplan og om Jesus Kristus, som skulle komme til jorden for at frelse dem.
2 Nephi 2:19–21; Jakobs Bog 7:10–11; Moses 5:13–15

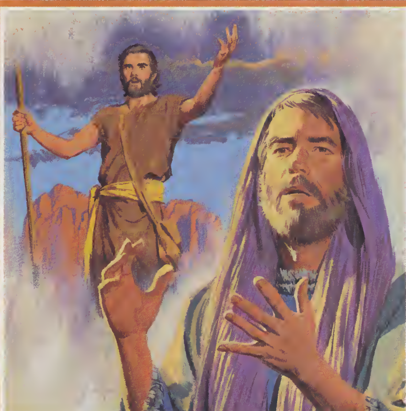
Profeterne sagde, at Jesus, Guds Søn, skulle fødes i Betlehem. Hans mor skulle være en god og smuk kvinde. Hendes navn skulle være Maria.

Es 7:14; Mika 5:2; 1 Nephi 11:18–21; Alma 7:10

Mange mennesker ville ikke være klar over, at Jesus var Frelseren, sagde profeterne. Han skulle se ud som andre mennesker, forklarede de, og han skulle ikke være rig. Mange mennesker ville hade ham.

Es 53:2–3

Profeterne fortalte også om Johannes Døber, som skulle komme før Jesus og fortælle folk om ham. Johannes skulle døbe Jesus.

Es 40:3; Matt 3:3; 1 Nephi 10:7–10; 11:27

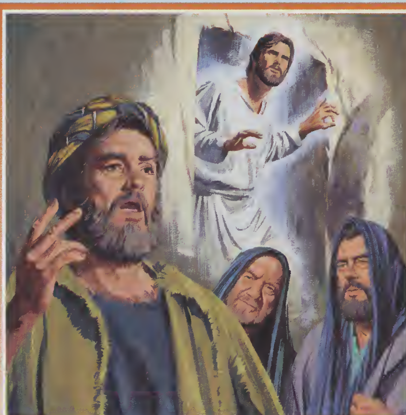
Jesus skulle være meget venlig. Han skulle udføre mange mirakler, og han skulle lide for de menneskers synder, som omvendte sig.

Mosiah 3:5–8; L&P 19:16–19

Jesus Kristus, vores Frelser, skulle korsfæstes. Det betød, at han skulle dø på et kors.

Joh 3:14; Mosiah 15:7–9

Efter tre dage skulle han opstå. Hans ånd skulle vende tilbage til hans krop. Fordi Jesus skulle dø og opstå, skal vi også opstå.

Es 25:8; Joh 2:19–22; 2 Nephi 2:8; Alma 33:22

Det Nye Testamente er historien om Jesus Kristus og hans apostle. De boede i det hellige land. Folk, som boede der, var efterkommere af Juda og andre af Israels stammer, og de blev kaldt jøder. Romerne havde erobret det hellige land, så den romerske kejser og de ledere, han havde udnævnt, herskede over jøderne.

SANG

Nadveren

Alvorligt ♩ = 84–92

1. Når jeg nyder vand og brød, så tænker jeg på, hvad Jesus bød: »Gør det til minde om mig. Gør det til minde om mig.«
2. Jesus gav sit liv for mig, taknemligt jeg ham tjene vil. Jeg vil altid huske ham. Jeg vil altid huske ham.

(Piano)

Tekst og musik: Vanja Y. Watkins, f. 1938. © 1975 IRI

3 Nephi 18:7, 11
Matt 26:26–28

ILLUSTRERET AF TADD R. PETERSON

Husk altid på Jesus Kristus

Ann Jamison

»De er villige til at påtage sig din Søns navn og altid erindre ham« (L&P 20:77).

Alle har mindst et navn. Kan du forestille dig at have 200 navne? I skrifterne finder vi mere end 200 forskellige navne for Jesus Kristus. Jesu Kristi mange navne kan hjælpe os til at forstå, hvad han har gjort for os, og de kan hjælpe os til *altid at huske på ham.*

Jesus Kristus er **Skaberen.** Under vor himmelske Faders ledelse skabte Jesus vores smukke jord og alt det, der er på den. Vi kan tænke på ham, hver gang vi ser en solnedgang og smukke blomster. Vi kan tænke på ham, når vi hører fuglene synge. Vi kan *huske*, at Jesus Kristus skabte alle disse ting, så vi kunne nyde dem (se Mosiah 3:8).

Et andet af hans navn er **Den Gode Hyrde.** En hyrde passer på sine får. Fårene kender hyrdens stemme og følger ham. En god hyrde ville sætte sit liv til for at forsvare sine får mod farer. Jesus er Den Gode Hyrde, fordi han passer på os og viser os vej. Vi hører hans stemme, når vi studerer skrifterne, og når vi følger hans udvalgte ledere. Jesus har givet sit liv for os og vil lede os sikkert tilbage til vor himmelske Fader. Vi er som hans får, når vi lytter til hans stemme, følger ham og *husker ham* (se Joh 10:11, 27).

Jesus sagde, at han er **verdens lys**, og at »den, der følger mig, skal aldrig vandre i mørke, men have livets lys« (Joh 8:12). Vi kan *huske* Jesu Kristi strålende eksempel. Han sagde: »Derfor, hold jeres lys op, så det kan skinne for verden. Se, jeg er lyset, som I skal holde frem – det, som I har set mig gøre« (3 Nephi 18:24). Når vi følger Jesu eksempel og vælger det rette, *husker vi ham.*

Jesus er **Frelseren.** Jesus elsker os så meget, at han led og døde for os. På den tredje dag efter at hans lig var lagt i graven, opstod han. Han sagde: »Se, for sådanne har jeg nedlagt mit liv og har taget det op igen; omvend jer derfor og kom til mig, I jordens ender, og bliv frelst« (3 Nephi 9:22). Vi kommer til ham, når vi *husker ham* og holder hans bud. Jesus er vores Frelser, fordi han gjorde det muligt for os at få tilgivelse for vores synder og opstå og vende tilbage til vor himmelske Fader (se L&P 43:34).

Forslag til fællestid

1. Giv hver klasse eller hvert barn en af følgende skriftstedshenvisninger. Lad børnene oplæse et af Jesu Kristi navne fra hvert skriftsted. Mulige henvisninger: Joh 6:47–48 (Livets brød); Luk 2:26 (Herrens salvede); Mosiah 3:8 (Skaber); Sl 144:2 (Befrier); Joh 10:11, 27 (Gode Hyrde); Es 1:4 (Israels Hellige); ApG 10:42 (Dommer); Luk 19:38 (Kongen); Joh 1:24 (Guds Lam); Joh 8:12 (Lys); Dan 9:25 (Salvet fyrste); Job 19:25 (Løser); Helaman 5:12 (Klippe); L&P 43:34 (Frelser); Joseph Smith-H 1:17 (Elskede Søn); Joh 15:5 (Vintræet); Joh 1:1 (Ordet). Tal om, hvad vi lærer af hvert navn. Læs L&P 63:60–62, hvor du finder en vigtig advarsel.

2. Bed nogle af forældrene fortælle, hvordan de valgte deres barns navn. Er det et slægtsnavn? Har det en særlig betydning? Fortæl børnene, at Jesus Kristus har mange navne, og disse navne hjælper os til at huske ham og forstå, hvad han har gjort for os. Vis billeder fra sættet med Evangelisk kunst eller Liahona, *som illustrerer hans navne. Tal om hvert billede. Fortæl historien »Carsten, husk det altid«* (Lille Liahona, *april* 2000, *s. 4–5) og syng »Nadveren«* (Lille Liahona, *april* 2000, *s. 11).* □

ILLUSTRERET AF TADD R. PETERSON; *HERREN JESUS KRISTUS*, AF DEL PARSON; *HAN ER OPSTANDEN*, AF DEL PARSON; UDSNIT AF *DEN FØRSTE ÅBENBARING*, AF GARY E. SMITH.

Skaber (Mosiah 3:8)
Gode Hyrde (Joh 10:11, 27)
Livets brød (Joh 6:47–48)

Verdens lys (Joh 8:12)
Vintræet (Joh 15:5)
Frelser (L&P 43:34)

Klippen (Helaman 5:12)
Elskede Søn (Joseph Smith-H 1:17)

Instruktioner

Klip Jesu Kristi hellige navne, som står ovenfor, ud. Lim resten af siden på tykt papir. Klip hvert billede ud langs den stiplede linje. Lim det korrekte navn nederst på hvert billede. Prik huller som angivet. Brug snor til at samle billederne i en bog, som hjælper dig til at huske Jesus Kristus. Drøft skriftstedshenvisningerne med navne med din familie. Efterhånden som du hører flere af Jesu Kristi navne, kan du lave flere sider til din bog.

MICHELLE MUKUND FRA LAUTOKA PÅ FIJI

Melvin Leavitt
FOTO: FORFATTEREN

»Godmorgen, søskende,« hilser Michelle Mukund på 10 år wardets medlemmer, da hun rejser sig for at bære sit vidnesbyrd på fastesøndag.

»Godmorgen, Michelle,« svarer wardets medlemmer.

Så bærer Michelle vidnesbyrd om Jesus Kristus, evangeliet og sin kærlighed til sin familie og de hellige. Alle ved, at Michelle ikke bare lirer ord af. Hun har med sine handlinger vist, at hun elsker Herren af hele sit hjerte og sin næste som sig selv.

Hun elsker især små børn. Man ser hende ofte med et spædbarn i armene. Det kan være et hvilket som helst spædbarn i wardet, for hun elsker dem alle. Børn på hendes egen alder spørger hende tit til råds og søger trøst hos hende, for hun lytter og viser omsorg.

Michelle holder meget af sin familie. Hun nyder at lege med sin lillebror George på to år, som elsker at bede og som allerede kan bære sit vidnesbyrd. Hun hygger sig også med sin søster Maxine på 15, som er venlig og hjælpsom og en dygtig kunstner. Hun ser op til sin voksne fætter og kusine Rejieli Rigamoto og Myra Tiraknoa, som bor hos familien. Rejieli er hjemvendt missionær og en dygtig bager. Myra er god til at lave mad.

Michelle holder især af sin far og mor. »Jeg er glad for, at jeg har forældre som mor og far,« siger hun. »De fortæller mig, at de elsker mig.«

Hendes far, Bal, er en venlig mand, som spøger meget. Hvis børnene skændes, siger

han nogle gange: »En vred mand er en sulten mand«, og så kommer han med noget lækkert, de kan spise. Inden længe ler de alle igen.

Hendes mor, Susau, er et munter menneske, der ler meget. Hun er også god til at lave mad og takket være hendes kyndige vejledning er Michelle også ved at blive god til at lave mad. Hendes specialitet er *roti*, en indisk ret. (Fiji, som er et ørige i Stillehavet, har en stor indisk minoritet).

Søster Mukund siger: »Michelle stræber efter at leve et kristuslignende liv. Når jeg er trist eller ked af det, lægger hun altid mærke til det. Så kommer hun hen til mig og siger: ›Hvad er der i vejen, mor? Hvad kan jeg gøre for dig?‹ Hun er altid villig til at hjælpe os andre i familien. Hun er så pålidelig, at jeg kan lade hende tage alene på besøg hos venner på andre øer. Jeg takker min himmelske Fader for, at han har givet mig denne smukke pige til datter.«

Michelle (yderst til venstre) elsker små børn. Hun elsker også sin hjemø (herover, baggrund), og hun nyder at være sammen med sin familie. Hun hepper sammen med familien (herover, indsat) og scorer point i en familiekamp (til venstre).

»Michelle er selvstændig,« siger hendes far. »Hun kan vaske sit eget tøj, lave sin egen mad, gøre rent, sy og alt, hvad der ellers er brug for. Hun er meget kreativ. Hun laver sine egne kort og giver dem væk. Hun er meget kærlig og deler med andre. Hvis hun ser, at nogen mangler noget, så prøver hun at skaffe det. Og hvis hun ikke kan det, så spørger hun, om vi kan hjælpe.«

Men mest af alt elsker Michelle Jesus Kristus. »Jeg elsker ham så meget, og jeg ved, at han også elsker mig. Jeg er glad for, at han er min Frelser. Jeg ved, at han døde for vores synder. Han vil ikke have, at vi skal lide,

derfor led han i stedet. Når jeg læser om, hvordan han velsignede de små børn i Mormons Bog, ville jeg ønske, at jeg var et af dem. Jeg vil hjælpe ham med at passe på børnene nu.«

Fordi Michelle nærer så stærkt et ønske om at hjælpe børn, har hun i sinde at blive skolelærer og senere skoleinspektør. Når lærerne på hendes skole holder lærerrådsmøde i skoletiden, bliver hun ofte sat til at passe de mindre elever. Hendes lærere ved, at de kan stole på hende.

Michelle får gode karakterer i skolen. Hun kan også lide at spille basketball, netbold og volleyball. Hun er det eneste medlem af Kirken på sin skole, men hun har mange gode venner. Hendes bedste veninde er Neha, som er hindu.

Hjemme holder Michelle meget af at læse. Hvis hun ikke er i gang med at arbejde, sidder hun som regel med en bog i hænderne. Hun sluger eventyrbøger og Kirkens tidsskrifter.

To af de ting, der holder familien sammen, er familieaften og studium af skrifterne. Familiens medlemmer skiftes til at præsentere lektionerne til familieaften. Michelle holder meget af at undervise. Efter familieaften holder man familieråd, hvor alle kan komme med klager, forslag eller bekymringer. Familien studerer de forskellige skrifter på skift. Lige nu læser de Ethers Bog i Mormons Bog. Michelles yndlingsprofet fra skrifterne er Nephi, men den profet, hun holder allermest af, er præsident Hinckley.

Michelle er glad for at faste hver fastesøndag, og hun betaler sin tiende hver uge uden at skulle mindes om det. Hun ser især frem til vidnesbyrdmøderne, og hun er som regel den første, der er oppe og bære vidnesbyrd, når biskoppen eller en af hans rådgivere har indbudt forsamlingen til at bære deres vidnesbyrd.

Hun føler sig knyttet til missionærerne i sit område. Mukunds hjem er et fristed for missionærerne, hvor de får mad, kærlighed og hjælp i deres arbejde. Familien har en scrapbog med billeder af ældster og søstre, og de modtager kort og breve fra hjemvendte missionærer fra hele verden.

Det er ikke overraskende, at Michelle selv gerne vil på mission en dag. Hun øver sig allerede ved at fortælle sine venner om evangeliet og invitere dem med i kirke. Desværre kommer de sjældent. Det ødelægger ikke deres venskab, men det sårer nogle gange Michelle. Desværre omkom en ven, som lyttede med stor interesse, ved en tragisk brand. »Jeg græd,« siger Michelle. »Jeg savnede hende meget. Vi overværede hendes begravelse. Det var en grå, regnfuld dag, men jeg bad, og så følte jeg, at jeg ikke skulle være ked af det mere, for jeg ville få hende at se igen. Vi tog hjem til hendes mors hus, og hendes mor græd. Jeg sagde: ›Du får hende at se igen i det næste liv.‹ Det så ud til at hjælpe lidt.«

Michelles far er af indisk afstamning, hendes mor er fijianer. Michelle elsker begge kulturer, såvel som de andre kulturer, der findes på Fijiøerne. Hun taler to indiske dialekter samt fijiansk og engelsk. Hun kan godt blive ked af det, når hun hører om mennesker fra andre lande, der lider, men hun får det bedre, når hun beder. Hendes hjerte er stort nok til at elske alle mennesker overalt. Uanset hvem du er eller hvor du bor, så elsker hun også dig. □

Michelle lever sit liv med kærlighed og glæde. Til venstre øver hun sig på øens danse.

MÆT JER MED KRISTI ORD

Præsident James E. Faust, andenrådgiver i Det Første Præsidentskab, mindes: »For noget tid siden blev en gruppe erfarne og enestående missionærer i Sydamerika spurgt: ›Hvad er det største behov i verden i dag?‹ En af dem svarede klogt: ›Er det største behov i hele verden ikke, at ethvert menneske får et personligt, vedvarende, dagligt, forsat forhold til Gud?‹« Præsident Faust bemærkede, at »et sådant forhold kan løse op for det guddommelige i os, og der er intet, som vil få større betydning for os end at lære at forstå vores guddommelige forhold til Gud og hans elskede Søn« (»At vi må kende dig, den eneste sande Gud, og Jesus Kristus«, *Liahona*, februar 1999, s. 3).

VORES FORHOLD TIL GUDDOMMEN

For at forstå og styrke vores forhold til vor himmelske Fader og hans Søn, Jesus Kristus, må vi følge Nephis råd: »Mæt jer med Kristi ord, thi se, hans ord vil fortælle jer alt, hvad I skal gøre« (2 Nephi 32:3). Kristi ord findes i skrifterne, inspirerede budskaber fra levende profeter og Helligåndens hvisken. »*Alle* medlemmer [af Kirken er] nødt til at oparbejde en sund appetit for evangelisk næring, råder ældste M. Russell Ballard fra De Tolv Apostles Kvorum. Vi må ›hungre og tørste efter retfærdighed‹ [Matt 5:6], før vi kan blive mættet« (»Festmåltid ved Herrens bord«, *Stjernen*, juli 1996, s. 81).

FAMILIESTUDIUM AF SKRIFTEN

»Ligesom de bedste måltider er hjemmelavede,« siger ældste Ballard, »så finder den mest nærende instruktion i evangeliet sted i hjemmet« (*Stjernen*, juli 1996, s. 82).

En søster i Sandy i Utah fortæller om engang, hvor hendes søn, hans hustru og deres toårige datter boede hos hende. »Hver aften inden deres lille piges sengetid,« mindes hun, »forsvandt de alle tre ind på deres soveværelse. En aften var der telefon til dem, mens de var væk. Jeg gik hen til deres værelse og åbnede forsigtigt døren. Der lå de alle tre på sengen med hver sit eksemplar af Mormons Bog. Mor og far skiftedes til at læse og derefter fortælle deres toårige om, hvad de lige havde læst. Den varme, dejlige ånd, som fyldte værelset, er svær at beskrive med ord. Ved deres eksempel som forældre, lærte de deres lille datter at mætte sig med Kristi ord. Jeg lukkede stille døren og takkede min himmelske Fader for at have givet mig et glimt af himlen på jorden.«

ILLUSTRERET AF ROBERT A. MCKAY

DAGLIGE FESTMÅLTIDER

Vores forhold til Guddommen er noget, som vi konstant må holde ved lige. Præsident Spencer W. Kimball (1895–1985) bemærkede engang: »Jeg har erfaret, at når jeg bliver skødesløs i mit forhold til Guddommen, og når det synes, som om intet guddommeligt øre lytter og ingen guddommelig røst taler, så er jeg langt, langt væk. Hvis jeg fordyber mig i skrifterne, mindskes afstanden og åndeligheden vender tilbage« (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, red. Edward L. Kimball, 1982, s. 135).

Hvis vi ønsker at kende Faderen og hans Søn, så skal vi dagligt mætte os med Kristi ord. Når vi gør det, kan vi vidne sammen med dem, som er gået forud for os, om, at vi »har hørt [hans] røst, og at [vi] kender [hans] ord« (L&P 18:36). □

MODELFOTO: MATTHEW REIER

Hvad kan jeg gøre for at blive mere interesseret i undervisningen i Søndagsskolen?

Jeg har svært ved at koncentrere mig i søndagsskoleklassen. Lektionerne synes altid at handle om emner, som vi har talt om til hudløshed. Hvad kan jeg gøre for at tage mere aktiv del og være mere interesseret i undervisningen?

Svarene er ment som en hjælp og vejledning, ikke som udtryk for Kirkens officielle lære.

LIAHONAS SVAR

Søndagsskolen byder på en god mulighed for at gå mere i dybden med evangeliske emner. I klassen har man mulighed for at stille spørgsmål og drøfte emner eller principper, som man ikke helt forstår. Den bedste måde at nyde undervisningen i Søndagsskolen på, er måske ved at tage del i den. Lad være med bare at læne dig tilbage og vente på at blive underholdt. Hvis du møder opmærksom og velforberedt op til klassen, vil du blive glædeligt overrasket over, hvor interessant det kan være.

Først og fremmest må du glemme den indstilling, at fordi du har drøftet et emne et par gange, så ved du alt, hvad der er værd at vide om det. Jo mere du studerer evangeliet, desto mere opdager du. Nephi fortæller os, at Herren giver os kundskab lidt ad gangen: »Thi se, således siger Gud Herren: Jeg vil give menneskenes børn linie på linie, bud på bud, lidt her og lidt der; og salige er de, der giver agt på mine bud og låner øre til mit råd, thi de skal lære visdom; og til ham, som modtager, vil jeg give mere; og fra dem, som siger, vi har nok, fra dem skal endog tages det, de har« (2 Nephi 28:30; se også Es 28:9–13).

Lagde du mærke til advarslen i slutningen af dette skriftsted? Der står, at hvis vi mener, at vi har lært nok, så skal selv den kundskab gå tabt. Herren ønsker, at vi skal forstå hans riges lærdomme, og hvis vi flittigt søger og lærer, vil vi blive velsignet med øget visdom og kundskab.

Med Helligåndens hjælp kan du finde sandheder, som vil ændre dit liv. Begynd med at bede oprigtigt ved begyndelsen af hver klasse og i løbet af klassen for både din lærer og dig selv – I må begge yde en indsats, hvis du skal høre sandheder og blive oplyst. Hvis du beder og er opmærksom, vil du måske kunne få svar på dine bønner gennem din søndagsskolelærers eller en af de andre elevers ord. Sørg for altid at møde op. Man ved aldrig, hvilken dag lektionen bliver fremlagt på en sådan måde eller om et sådant emne, at dit sind åbnes og oplyses.

Når du deltager mere aktivt ved at medbringe dine skrifter, stille spørgsmål og lytte opmærksomt til det, der bliver undervist i, vil du opdage, at undervisningen bliver mere interessant, og du modtager et væld af kundskab, »linie på linie«.

LÆSERNES SVAR

Jeg har flere gange oplevet, at Helligånden har bekræftet Kristi lærdommes sandhed for mig, efter at jeg er blevet undervist i det samme emne adskillige gange. Når vi åbner vores sind og hjerte og ydmygt modtager Herrens budskaber, bliver vi opbygget, og vores vidnesbyrd styrkes. Vi vil opdage, at der er noget nyt, vi skal lære. Tænk på, at Herren

tre gange spurgte Peter: »Elsker du mig?« (se Joh 21:15–17).
Ana Escobar M.,
Buena Vista Ward,
Cuzcatlán Stav i San Salvador i El Salvador

For at engagere mig mere i lektionen og være mere interesseret, forbereder jeg mig til lektionen, som om jeg selv var læreren. Jeg bidrager til lektionen ved at stille og besvare spørgsmål. Jeg vurderer også, om mit liv er i harmoni med det, der bliver undervist i. Hvis ikke, overvejer jeg, hvordan jeg kan anvende den pågældende lærdom til at forbedre mit liv.
Okoro Uche Kevin,
Ogbor-Hill Top Ward,
Aba Stav i Nigeria

Nogle emner gentages igen og igen, fordi de er meget vigtige for os. For at være mere engageret i lektionen kan du finde ud af, hvad emnet er, så du kan lære mere om det og stille spørgsmål og være interesseret. Du kan også lære dine klassekammerater bedre at kende, så du føler dig mere tryg og åben.

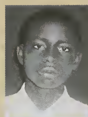
Vid, at din himmelske Fader elsker dig meget højt og ønsker at vise dig – gennem sine lærdomme – at du er hans barn. Det er et evigt princip, som gentages igen og igen.

Søndagsskoleklassen for de 14–18-årige,
Rotterdam 2. Ward,
Rotterdam Stav i Holland

En af de ting, der hjælper mig til at være mere interesseret i søndagsskolen, er tanken om, at jeg måske kan hjælpe andre med det, jeg lærer i klassen. Jeg ved, at der når som helst kan være nogen, der gerne vil vide mere om Kirken. Hvis jeg kender svaret på deres spørgsmål, kan jeg måske hjælpe en eller anden ind i Kirken.
Josana da Conceição Ribas,
Xaxim Ward,
São José dos Pinhais Stav i Brasilien

For at være mere engageret svarer jeg på spørgsmålene, lytter opmærksomt til andres svar og tænker på, hvordan hver lektion kan hjælpe mig til altid at have Herrens Ånd hos mig. Så går jeg glad fra klassen med min ånd oplyst.
Eliane Brychoy,
Villenueva d'Ascq Ward,
Lille Stav i Frankrig

Når vi har de samme lektioner hele tiden, må det jo betyde, at de er vigtige. Herren har sagt: »Hør, min kirkes ældster, lyt til mit ord, lær af mig, hvad min vilje er angående jer« (L&P 58:1). Vi bør konstant lære for at opnå

Okoro Uche Kevin

Søndagsskoleklasse i Rotterdam 2. ward

Josana da Conceição Ribas

Eliane Brychoy

Heinui Piritua

Boyce U. Nwankpa

Ældste Darvin Roa

større kundskab om Jesu Kristi evangelium.

Heinui Piritua,
Oremu Ward,
Faaa Stav på Tahiti

Vi må ikke glemme at bede. Bøn indbyder Helligånden til at være med os og med læreren. Vi bør stille spørgsmål. Spørgsmål sætter gang i samtalen. Og vi bør også bære vores vidnesbyrd. Vidnesbyrd opmuntrer andre til at fortælle om deres følelser.

Adelfa A. Teoxon,
Morong Gren,
Morong Distrikt i Rizal i Filippinerne

Jeg tror, at der altid er ny evangelisk viden at finde i ethvert emne, vi drøfter. Uanset hvor ofte vi er blevet undervist i et givent emne, har Herren altid noget nyt at belære os om gennem sådanne lektioner. Når vi lytter opmærksomt til undervisningen, kan vi finde evangelisk visdom i de ofte gentagede emner.

Vi må ikke være som hedningerne, som Mormons Bog profeterer: »En Bibel! En Bibel! Vi har en Bibel« (2 Nephi 29:3). Vi vil ikke være som de mennesker, der, når »de er lærde, tror de, at de er vise« (2 Nephi 9:28). Herren har altid mere at belære os om.

Boyce U. Nwankpa,
Okpu-Umuobo Road Ward,
Aba Stav i Nigeria

Noget af det, der har hjulpet mig til at være mere interesseret i søndagsskoleklassen, er at deltage, tage mine skrifter med, sige min mening og altid være villig til at lære mere. Det er ligesom at læse Mormons Bog: Man kan læse den igen og igen, og det er det samme skrift. Men hver gang man læser den, finder man noget, man ikke havde set før.

Ældste Darvin Roa,
Guatemala City Centralmission, Guatemala

Du kan bidrage til at gøre SPØRGSMÅL OG SVAR *bedre ved at besvare nedenstående spørgsmål. Send dit svar, så vi har det senest den 1. juni 2000. Send det til* QUESTIONS AND ANSWERS, *Liahona,* 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150–3223, USA; *eller send en e-mail til* CUR-Liahona-Imag@ldschurch.org. *Du kan skrive dit svar på maskine eller i hånden på dit eget sprog. For at dit svar kan blive benyttet, skal du vedlægge dit fulde navn, privatadresse samt ward og stav. Om muligt kan du vedlægge et foto af dig selv. Det vil dog ikke blive returneret. Vi trykker et repræsentativt udsnit af svarene.* □

SPØRGSMÅL: *Mine venner, som ikke er medlemmer af Kirken, kan ikke forstå, at jeg vil tjene en fuldtidsmission. Hvordan kan jeg få dem til at forstå, hvilken en velsignelse en mission vil være?*

MORMONOTE

Ær hans navn

ÆLDSTE HANSEN

JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE

DET ER IKKE NOK IKKE AT MISBRUGE DET

(Se 2 Mos 20:7; Sl 118:26; Mosiah 5:8–9; Alma 5:38)

FOTO: TAMRA H. RATIETA

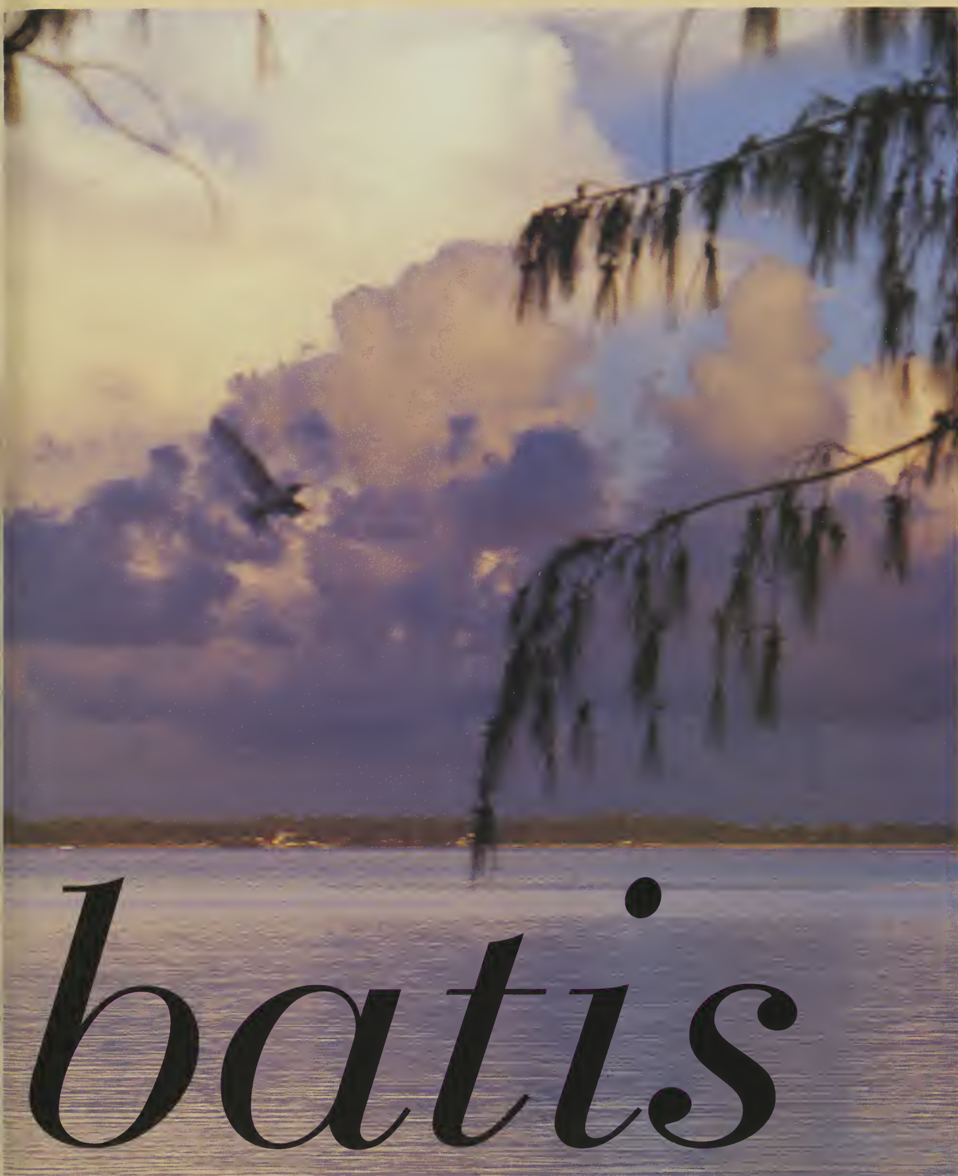
R. Val Johnson FOTO: FORFATTEREN

Når lyset er på en bestemt måde, er det svært at skelne havet fra himlen ved Kiribati (udtales *Kir-ih-bahs*). De to smelter sammen, og det er svært at se, hvor det ene holder op og det andet begynder.

Sådan er det netop, da vi sejler af sted denne tidlige morgen. Stjernerne er falmet bort, men daggryet har endnu ikke farvet den østlige horisont. På Tarawa, som er Kiribatis tættestbefolkede atol (en lav koraløø, der omgiver en lagune), er de få elektriske lys for længst blevet slukket. Og uden en vind til at sætte bevægelse i vandet i Tarawas lagune, synes det lille, fem meter lange fartøj at ligge fastfrosset, omgivet på alle sider af stille forventning.

Ved fartøjets ror står Tune (udtales *toon-AY*) og stirrer årvågent fremad. Hans 16-årige ven og wardsmedlem, Moretekai Ataia, sidder i forstavnen og holder opmærksomt øje med vandet. Skønt deres mål, Abaiang-atollen, ligger flere timers sejlads væk, er de på vagt. Der er revler på alle sider, og Tune må manøvrere båden sikkert mellem dem, indtil han har passeret revet ved lagunens munding. Når de er ude på oceanets dybe vand,

Kiri *havfugle*

batis

kan han øge hastigheden og styre direkte mod Abaiang.

Han holder også udkig efter flokke af havfugle, der boltrer sig lige over bølgerne. Til den tid er det blevet højlys dag, og så kan han se de mørke silhuetter af fuglene mod den klare, blå himmel. Skønt Tunes formål med at sejle til Abaiang ikke er fiskeri, er han fisker af sjæl og sind og kan ikke lade være med at kaste en line i vandet. Stimer af tunfisk svømmer rundt mellem Tarawa og Abaiang, og hvis han kan finde en, kan han fange et par af de højt skattede fisk undervejs.

Fuglene viser, hvor tunen står. De lever af de samme småfisk, som tunfiskene æder, og når fuglene får øje på fiskene, er tunfiskene der nogle gange også. De farer efter de mindre fisk og springer til tider op over vandoverfladen i deres forsøg på at fange dem. Der skal et erfarent øje og en øvet hånd på rorpinden til at komme ind foran tunfiskene, kaste en line med madding i vandet og så trække den hurtigt nok – men ikke for hurtigt – til at en af de store sølvglinsende blågule fisk bider på.

Denne morgen er der ingen tun. Da Tune og Moretekai tøffer ind i lagunen ved Abaiang, er det næsten middag. De har kun fået én fisk, en bonit, som Moretekai fangede lige ud for Abaiangs rev Inde ved kysten springer Moretekai ud i det lune vand og trækker båden længere ind i det lave vand. Så kaster Tune ankeret, og de vader begge ind til det hvide sand på den palmebevoksede strand.

De bevæger sig gennem det frodige landskab og følger en velkendt sti til deres mål – en *maneaba* (et mødested) i en rydning nær det ældre ægtepar Tamton og Taake Ruatas hjem. Denne *maneaba* fungerer som kirke for Tabontibike-Abaiang Gren af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Tune har taget Moretekai med sig i dag for at besøge Tamton og Taake og andre medlemmer af Kirken på Abaiang.

Tune (hans fulde navn er Iotua Bareeta Tune, men øboerne kalder blot hinanden ved et navn) er ikke deres præstedømmeleder, skønt han har været det engang. For ikke så længe siden besøgte han dem som deres distriktspræsident. Nu hvor han er blevet afløst, besøger han dem som deres ven.

Den ene fisk, som Tune og Moretekai har med, bliver spist til frokost. Taake tilbereder den på spid over åben ild. Øboerne elsker at udveksle historier, og det enkle måltid bestående af fisk, ris og kokosnød bliver til et festmåltid, mens Tamton underholder sine gæster.

TAMTONS HISTORIE

Tamton fortæller om sin ungdom, længe før han blev medlem af Kirken. Han beretter, hvordan et skænderi med hans unge kone sendte ham ud på en sejltur til Tarawa, hvor han for første gang så motorcykler og elektrisk lys. Da han vendte tilbage til Abaiang, gjorde han det, som øboerne ofte gør, når de har oplevet noget usædvanligt – han skrev en sang om det. Da han synger den nu, er hans stemme stærk, og ordene er meget lyriske. Da han er færdig, synger han en anden af sine kompositioner. Denne sang handler om Frelserens indbydelse: »Kom så og følg mig« (Luk 18:22). Tamton synger om, hvordan nogle følger Frelserens lærdomme og andre ikke gør det, og om hvordan lykken kun findes ved at følge Herren.

Vi må ofte gennem stormfulde vande, før vi kan finde og følge Jesus Kristus. Og sådan har Tamtons vej til Kristus også været. »Jeg virkede som diakon i den protestantiske kirke, da missionærerne kom til Abaiang fra Tarawa,« siger han. »De blev mødt med kraftig modstand, og de havde svært ved at finde et stykke jord til at bygge en *bata* (en traditionel græshytte) på. Jeg fik ondt af dem og lod dem bo hos mig. De underviste mig i evangeliet, og jeg følte, at det, de fortalte mig, var sandt. Derfor blev jeg døbt.«

De hellige på Kiribati har mange prøvelser, men alligevel føler de sig rigt velsignet. *Øverst til venstre:* Moretekai Ataia. *Til højre:* Joshua og Jared Tune, biskop Iotua Tunes sønner, *forrige side.*

Det var i 1984. Tamton og Taake var blandt de første på Abaiang, der blev medlemmer af Kirken. Trods mistro

Tamton og Taake Ruata var blandt de første på Abaiang, der blev medlemmer af Kirken.

og forfølgelse begyndte de straks at hjælpe missionærerne med at finde andre, de kunne undervise.

Tamton og Taake mener, at de er blevet rigt velsignet af Herren. For adskillige år siden ville Tamton bygge en stor ruse, så han kunne forsørge sin familie. Men for at bygge den, måtte han fragte flere tusinde sten ud i havet. Opgaven syntes uoverkommelig. Han havde kun en lille kano og sine sønner til at hjælpe sig.

»Jeg bad meget angående problemet,« siger han. »Næste dag så jeg en dynge vraggods, som var skyllet op på min grund. Blandt vraggodset var der en del store stykker flamingo. Dem brugte jeg til en flåde, og ved hjælp af flåden byggede mine sønner og jeg vores ruse. Ja, faktisk byggede vi to.« Ruserne har været en stor hjælp for familien. Når de fanger flere fisk i ruserne, end de kan bruge, sælger de resten.

Ligesom deres tro på Jesus Kristus er en hjælp for Tamton og hans familie i deres trængsler, er den også en trøst for dem i deres sorger. For mange år siden døde en af deres sønner, mens han var ude og fange blæksprutter. Han var kun 22, men han døde af et hjerteslag, mens han var alene på havet.

Tamton får tårer i øjnene, mens han taler om sin søn. »Nyheden knuste vores hjerte,« siger han. Men så lyser hans øjne op. »Vi vil gerne have ham beseglet til os.« Da Tune var distriktspræsident, fortalte han Tamton og Taake om præstedømmet og dets magt til at besegle familier til hinanden for al evighed i templet. De vil meget gerne i templet.

Men da pengene er små, har de endnu ikke set et tempel, og slet ikke besøgt et. Men Tamton og Taake gør deres bedste for at det skal lykkes. Tune siger, at hvis de dør, før de kommer i templet, vil han sørge for, at der bliver udført ordinancer for dem. Han opmuntrer dem til at udfylde de nødvendige familieskemaer. Måske får deres børn mulighed for at udføre de tempelordinancer, som de ikke kan udføre.

ARITAAKES HISTORIE

Da måltidet og sangen og historierne er forbi, tager Tune og Moretekai afsked med Tamton og Taake. Der er andre på øen, som de også skal besøge.

De hellige i Kiribati har stor respekt for præstedømmet, og hvor som helst Tune viser sig på Abaiang, bliver han modtaget med glæde. Det viser sig snart, at det ikke bare var en indskydelse, der førte ham til Abaiang. Han blev draget til øen af en bøn – halet i land som en af sine tunfisk. Han troede, at han bare skulle besøge øboerne og måske finde en undskyldning for at fiske lidt. Men den egentlige grund til, at han kom til øen var for at give Aritaake Moutu en præstedømmevelsignelse.

»Lige siden jeg blev medlem af Kirken, har jeg været afhængig af præstedømmevelsignelser,« siger søster Moutu. »Før jeg blev medlem af Kirken, havde jeg problemer med mit ene ben. Når jeg får bøvl med det nu, beder jeg om en velsignelse, og så går det altid over. Her til morgen havde jeg bedt om, at nogen skulle komme og give mig en velsignelse, fordi min mand ikke er på øen, så han kan give mig en.« Hun smiler til Tune. »Det var derfor, du kom.«

Biskop Tune og hans familie. Han tjente som distriktspræsident i ni år. Da distriktet blev reorganiseret som stav, blev han kaldet som biskop for Eita Ward.

»Sådan er det altid,« siger Tune. »Hun bor på denne isolerede ø midt i det store ingenting. Hun og hendes familie har deres prøvelser. Der er kun få job at få. De fleste lever af det, de kan dyrke eller fange i havet. Der er ingen læger eller sygeplejersker på Abaiang. De hellige her stoler meget på Herren. Og Herren tager sig af dem.«

»Ja, vi har vores udfordringer,« siger søster Moutu, »selv efter at vi er blevet medlemmer af Kirken. Men vi lægger ikke så meget mærke til dem mere.«

Da missionærerne i sin tid kontaktede hendes familie, stak Aritaake af – når hun da ikke jog missionærerne bort. »Vores præst havde fortalt os, at der ville komme falske profeter, og vi troede, at det var dem,« mindes hun. »Men en gang kom en ældste ved navn Jones for at besøge os. Da jeg afviste ham, stod han uden for huset og bad for os. Mens han bad, følte jeg en forandring i hjertet. Jeg bad missionærerne om tilgivelse og spurgte, om de ville undervise min familie.

Ældsterne gjorde noget, som ændrede mig totalt. De bad mig om at bede. Da jeg bad, blev jeg et nyt menneske. Jeg begyndte at synes om Kirken, og jeg havde ikke svært ved at tro på Kirkens lære.«

Hvad var det ved missionærernes undervisning, der gjorde dybest indtryk på hende? »Den ånd de bragte med sig. Og læren om familien, at vi kan være lykkelige som familie og leve sammen for evigt.«

Det er tid at vende tilbage til Tarawa. Tune ved, at han skal tilbage, inden tidevandet suger for meget vand ud af Tarawas lagune, så den bliver for lavvandet for hans påhængsmotor. Men inden Tune og Moretekai tager af sked, giver han Aritaake den præstedømmevelsignelse, hun bad om.

TUNES HISTORIE

I-Kiribati (Kiribatis folk) er gavmilde og selskabelige af natur. Tune besidder begge egenskaber i rigt mål. Han synes altid at være på vej til eller fra nogen, som har brug for hjælp. Alle kender ham.

»Ja, vi har vores udfordringer,« siger Aritaake Moutu, *til højre*, »selv efter at vi er blevet medlemmer af Kirken. Men vi lægger ikke så meget mærke til dem nu.«

Kort om Kiribati

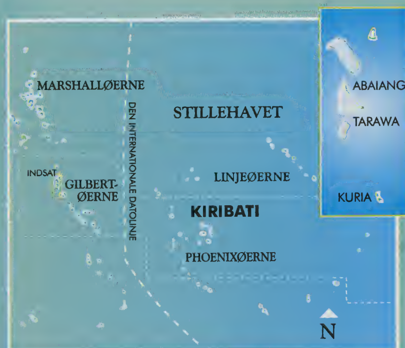
Befolkning: 85.500

Størrelse: 717 kvadratkilometer landmasse; 3.550.000 kvadratkilometer hav

Historie: Øerne blev koloniseret af mikronesiernes forfædre for ca. 3000 år siden, og senere kom også polynesierne til. Den engelske kaptajn Thomas Gilbert sejlede forbi nogle af atollerne i 1788 og kaldte dem Gilbertøerne (*Kiribati* er den indfødte udtale af *Gilberts*). Storbritannien gjorde Gilbertøerne til protektorat i 1892 og senere til koloni. Øerne blev besat af japanerne og senere af amerikanske styrker under den anden verdenskrig. De fik deres uafhængighed den 12. juli 1979 og blev medlem af British Commonwealth.

Kirkens medlemstal: 5.557

Kirkeenheder: En stav med ti ward og to grene; et distrikt med ni grene; udgør en del af Suvamissionen på Fiji

Til højre: **En traditionel** ***bata*** **på Tarawa.** ***Baggrund:*** **Medlemmer fra Atieu Gren på Tarawa går til kirke.** ***Herunder til venstre:*** **Biskop Tunes datter Akieti Hattie.**

Men han har ikke altid været kendt. Han blev opdraget af sine bedsteforældre på Kuria, en lille plet syd for Tarawa. Tune kom ikke ind til hovedøen, før han var 13–14 år gammel. Han var oplært i de traditionelle færdigheder, men hans bedstemor mente, at han ville have godt af en uddannelse. Så de tog til Tarawa, hvor der fandtes nogle få privatskoler, hvoraf en blev drevet af et trossamfund.

Hans bedstemor fik ham indmeldt på den religiøse skole. »Men lige inden skolen begyndte,« siger Tune, »forvred jeg min hofte, mens jeg spillede fodbold. Jeg blev indlagt på hospitalet i Tarawa. Desværre forsøgte en dame at helbrede min hofte med traditionel medicin ved at massere den. I stedet ødelagde hun min hofte. Og så gik der betændelse i den. Jeg blev meget syg.

Da lægerne fortalte bedstemor, at jeg risikerede at dø, kaldte hun min familie til Tarawa. En dag hørte jeg dem tale med lægerne på den anden side af skærmen, der stod rundt om min seng. Lægerne sagde: ›Vi har ikke noget håb. Infektionen i hoften er meget slem, og nu spreder den sig til resten af kroppen.‹

Da jeg hørte det, tænkte jeg: ›Åh nej. De tror, jeg skal dø.‹ Jeg var opdraget som kristen, så jeg begyndte at bede. Jeg sagde: ›Gud, du er mit eneste håb. Hvis du vil skåne mit liv, lover jeg at blive missionær. Jeg vil bruge hele mit liv på at tjene dig.‹ Det, jeg havde i tankerne, var selvfølgelig at blive den slags missionær, som man ser i de protestantiske og katolske kirker. Det var i 1972, før SDH-kirken kom til Kiribati.

Jeg lå på ryggen i min seng og kunne end ikke sidde oprejst. Men jeg blev ved med at bede, og en dag opdagede jeg, at jeg kunne sidde op. Efter et stykke tid kunne jeg stå og så gå. Jeg lå på hospitalet i to år.« Tune haltede, men han havde overlevet.

»Da jeg blev udskrevet, havde jeg af en eller anden grund ikke lyst til at gå på den protestantiske skole mere. Jeg ville ind på en anden skole, som hed AKAS. Så i 1974 indmeldte min bedstemor mig. I løbet af det år besøgte SDH-missionspræsident Eb Davis fra Fiji skolen for at udvælge ti elever, der skulle gå på Liahona High School i Tonga. Det var en stor chance. Der var kun to andre grupper, som havde gået på den skole. Jeg var ældre end de fleste og havde været væk fra skolen i to år, så jeg gjorde mig ikke de store forhåbninger om at blive udvalgt. Men det blev jeg.

Det største problem for min familie var at skaffe pengene til den nødvendige returbillet. Jeg spurgte min far: ›Hvordan vil I skaffe pengene? Vi har jo ikke nogen.‹ Min far led af en dødelig sygdom, som gjorde ham ude af stand til at arbejde, men han sagde: ›Vi skal nok skaffe de penge.‹ Min mor syede for hospitalet og havde sparet nogle penge op. Min onkel og andre slægtninge hjalp også til. Det syntes som et mirakel, men vi skaffede pengene.

Så i 1975 ankom jeg til Liahona High School. Da jeg ankom til skolen, troede jeg, at jeg var kommet i himlen. Eleverne var så rene, skolen var ren, og alle mændene gik med slips. Og så fandt jeg ud af, at det var en kirkeejet skole drevet af mormoner. Jeg anede ikke, hvad en mormon var, så jeg spurgte.

Den første søndag begyndte jeg at blive undervist af missionærerne. Grant Howlett, en af mine lærere, underviste mig. Jeg var meget begejstret. Jeg havde lovet Herren, at jeg ville blive missionær, hvis han helbredte mig, og jeg vidste, at jeg ikke kunne blive missionær, før jeg var blevet medlem af Kirken. Jeg blev døbt den 22. juni 1975, som den første af vores gruppe. Da mine venner spurgte mig, hvorfor jeg så hurtigt var blevet medlem af Kirken, svarede jeg: ›Jeg kunne ikke afvise noget af det, de underviste mig i. Jeg følte, at det var det, min himmelske Fader ønskede, at jeg skulle gøre.‹

To måneder efter min dåb blev eleverne fra Kiribati spurgt, om der var nogen, som var interesseret i at vende hjem og oprette Kirken der. Jeg skrev mit navn på listen.

Akieti, biskop Tunes mor, med sit barnebarn Ataia Ribauea. Akieti blev medlem af Kirken efter at have modtaget breve fra sin søn.

Men da de opdagede, at jeg kun var 17, sagde de, at jeg var for ung.« Seks unge mænd tog imod kaldelsen til at bringe evangeliet til Kiribati. De begyndte i slutningen af 1975.

»Inden de tog af sted, bad jeg dem om at tale med mine forældre. Det lovede de mig. Jeg sendte også mange breve til min familie, hvori jeg bar mit vidnesbyrd. De tog imod evangeliet og blev døbt.« Hans bedstemor, Tebwebwenikai Ribauea Tune, var den første fra hans familie, som blev medlem af Kirken.

»Jeg blev færdig med skolen i 1978 og ville stadig gerne være missionær. På det tidspunkt havde jeg truffet min kommende kone, Maii. Vi besluttede, at jeg skulle tage på mission, og bagefter skulle vi mødes på Hawaii og blive gift i templet. Men jeg var ikke sikker på, hvordan jeg skulle komme til Hawaii eller finansiere en mission.«

Tune betragter det, der skete med ham i løbet af de næste par år, som et rent mirakel. Da han havde afsluttet sin skoleuddannelse, blev han på Tonga og arbejdede som oversætter for Kirken. En familie fra skolen hjalp ham med at komme til templet i New Zealand, hvor han modtog sin begavelse i 1979. I løbet af få måneder tjente han som missionær på Kiribati. Da han havde fuldført sin mission, fik han mulighed for at læse videre på BYU's Hawaii-afdeling (han var den første fra Kiribati, der tog eksamen fra BYU), og her blev han og Maii gift (som det første par fra Kiribati, der blev viet i templet). En tilskyndelse til at vende tilbage til Kiribati i stedet for at tage imod et job i USA, førte til et møde i lufthavnen i Fiji med områdepræsident John Sonnenberg. Få dage senere kaldte ældste Sonnenberg Tune som Kiribatis første distriktspræsident. Præsident Tunes kirkelige pligter førte ham til Salt Lake City, hvor han fik indopereret en ny hofte. Han halter ikke mere, og de fleste har svært ved at holde trit med ham.

Mens Tune tjente som distriktspræsident på Tarawa, virkede han også som inspektør for Moroni High School, en SDH-skole, der var resultatet af Grant Howletts og hans hustru Pats missionsindsats. Da familien Howlett kom til Tarawa i 1976, havde AKAS-skolen økonomiske og ledelsesmæssige problemer. Ægteparret Howlett trådte til som ledere og anmodede Kirken om at købe skolen. Det gik Kirken med til.

Desværre mødte man en del modstand fra folk i regeringen. Men Herren havde en hjælper på rette sted. Baitika Toun, et medlem af Kirken, som var indvalgt i parlamentet, medvirkede til at overbevise flere nøglepersoner om, at en skole drevet af Kirken, ville være til stor gavn for Kiribatis folk. Kirken købte skolen og kaldte den Moroni Community School (i dag Moroni High School).

Skolen har virkelig vist sig at være en velsignelse, ikke bare for indbyggerne på Kiribati, men også for Kirken. »Moroni High School betragtes som mønsterskolen i Kiribati,« siger Tune. »Vore afgangsklasser er dygtige og har høje moralske standarder. De er eftertragtede til ansvarsfulde stillinger. Og Kirken betragtes som en mønsterkirke hvad angår moral, standarder og familieværdier.«

Kirken har ikke altid nydt et sådant ry på Kiribati. »Da Kirken først kom hertil, blev vi beskyldt for ikke at være kristne,« siger Tune. »Vi blev sågar drøftet i parlamentet. Men det gav os mulighed for at forkynde evangeliet for vores lands ledere. Vi fik fejet misforståelserne bort.«

Skolen uddanner nu en ny generation af sidste dages hellige, som har stærke vidnesbyrd og er ivrige efter at dele evangeliet med andre. Det er en af grundene til, at Kirken vokser så hurtigt i Kiribati. En anden grund er, evangeliets lys, der stråler i de sidste dages helliges liv. »Vi har høje standarder og stærke familier,« siger Tune. »Det tiltrækker folk. Da jeg begyndte min mission, var der mellem 50 og 100 medlemmer af Kirken på Kiribati. Da jeg var færdig, havde vi 500. Nu har vi næsten 6000. Det er seks procent af befolkningen. Efter blot 20 år er Kirken blevet det tredjestørste trossamfund på Kiribati.« Da Tune blev afløst i 1996, efter at have virket som distriktspræsident i ni år, blev distriktet reorganiseret til en stav, og han blev kaldet som biskop for Eita Ward (nu Eita 1. Ward).

Det er nu næsten solnedgang. Tarawa ligger et eller andet sted foran forstavnen på Tunes båd. Nogle få terner og noddyer flyver forbi på vej til deres reder. Tunes blik følger dem instinktivt. Ved solnedgang flyver fuglene

altid direkte mod land, og ved at følge dem, kan en søfarer altid finde hjem. Bag fuglene er himlen allerede blevet gyldenrød, og den farver også havet gyldent. Lyset afslører et smil på Tunes læber. I den store køleboks, som står ved hans fødder, ligger fire tunfisk, som besluttede sig til at slå følgeskab med ham på hjemrejsen fra Abaiang.

»Medlemmerne her er som havfuglene,« siger han. »Den Store Fisker har mange fisk at fange. Vi medlemmer er de fugle, der viser missionærerne, hvor disse mennesker er. Og med den måde, som vi lever på, viser vi vore venner og slægtninge vej til evigt liv.«

Samtidig hører Kirkens medlemmer på Kiribati selv til dem, der er blevet samlet ind af evangeliets net. Til tider svæver de i lykkelig forventning om himlens glæder, mens de til andre tider synker ned i jordiske prøvelser. Men Lyset er der altid, og troen til at følge det. I sådanne øjeblikke, synes hav og himmel for en stund at smelte sammen. □

Herover: **Bonriki Grens Primary.** ***Herunder, forrest:*** **Præstedømmebærere velsigner den voksende kirke (fra venstre): Tenea K. Tenea, Peter Birati med sin datter Terubetaake og Tito Bira.** ***Herunder, bagest:*** **Havfuglene flyver i land for natten.**

HUN ER MIN SØSTER

Svetlana Nuzhdova

»Den, der ikke kan tilgive andre, knuser den bro, som han selv skal over for at nå til himlen; for alle har brug for tilgivelse« (George Herbert, citeret i *Stjernen*, juli 1995, s. 60)

Som fuldtidsmissionær i Donetskmissionen i Ukraine erfarede jeg, at en af nøglerne til effektiv missionering er venskab og forståelse mellem missionærkammerater. I et af mine områder savnede min kammerat og jeg dette fællesskab. Vi bar begge en del af skylden. Satan fandt en lille sprække i vores makkerskab, og med vores hjælp gjorde han den gradvist til at bred kløft.

Snart begyndte vi, der var kaldet til at forkynde kærlighed og frelse for andre, at føle fjendskab mod hinanden. Og vi var ulykkelige og berøvet Åndens hjælp, som er så nødvendig i Herrens værk. Vi ønskede begge at ændre os, men vi blødgjorde ikke vore hjerter tilstrækkeligt med oprigtig omvendelse.

Min sjæl blev pint og plaget. Hver aften opsendte jeg lange, tårevædede bønner om hjælp, men jeg kunne stadig ikke forstå min makker. Jeg hadede min egen svaghed og stolthed, men jeg kunne ikke overskride barrieren mellem os.

»Hellere to end én, de får god løn for deres slid. For hvis de falder, kan den ene hjælpe den anden op. Men ve den, der er alene! Hvis han falder, er der ingen anden til at hjælpe ham op« (Præd 4:9–10).

To måneder senere var vores makkerskab forbi, men erindringen om, at jeg ikke havde overvundet denne prøvelse, forblev hos mig. Jeg blev ved med at bede til min Fader om at blødgøre mit hjerte og indgyde mig tilgivelsens ånd.

Denne søster og jeg tjente stadig i samme by. Vi mødtes ret ofte til konferencer og andre aktiviteter, men vi undgik altid så meget som at se på hinanden.

Tilsyneladende var jeg ved et zonemøde parat til fuldt ud at modtage tilgivelsens gave. Mens vores zoneleder bad afslutningsbønnen, følte jeg Helligåndens kraft. Jeg fyldtes med en usædvanlig kærlighed og ømhed mod min tidligere makker. I mit sind og mit hjerte lød budskabet: *Hun er også elsket af ham. Hun lider også. Hun stræber også efter fuldkommenhed. Hun er min søster; vi har samme mål og værdier. Hvorfor har jeg ikke lagt mærke til, at jeg for længst har tilgivet hende? Jeg elsker hende!* Igen og igen lyttede jeg til mine følelser: *Ja, jeg elsker hende! Vi kan forandre os sammen!*

Jeg havde kun ét ønske, nemlig at fortælle hende, at jeg elskede hende, og at bede hende om tilgivelse. Jeg tænkte slet ikke på, hvordan hun ville reagere. Jeg ønskede kun, at hun skulle se oprigtigheden i mine øjne.

Jeg spurgte, om vi kunne tale sammen under fire øjne. Jeg fortalte hende om min lange pine, mine bønner og endelig om mine følelser den dag. Glædens og renselsens tårer flød fra hendes øjne. Hun gav mig et kram og sagde: »Tak. Jeg har ventet så længe. Jeg ville gerne selv have taget det første skridt, men jeg troede ikke, at du ville tage imod det.«

»Esau løb ham i møde, omfavnede ham, faldt ham om halsen og kyssede ham, og de græd« (1 Mos 33:4).

Siden min mission og tilbagevenden til mit hjem i Saratov i Rusland har min kaldelse som hjælpeforeningspræsidentinde givet mig mulighed for at få indblik i lignende problemer mellem søstre i vores gren. Nogle gange reagerer søstrene, som jeg gjorde, med manglende forståelse og uvilje til at ændre sig. Jeg fortæller altid om min egen oplevelse i håb om, at de må opleve den samme glæde og lettelse, som jeg følte, da jeg virkelig omvendte mig og tilgav.

»Og dersom menneskene kommer til mig, vil jeg vise dem deres svaghed. Jeg giver menneskene svagheder, for at de kan være ydmyge; … thi dersom de ydmyger sig for mig og har tro på mig, vil jeg gøre det svage stærkt for dem« (Ether 12:27). □

ELEKTRONISK BILLEDBEHANDLING: PAT GERBER; MODELFOTO: STEVE BUNDERSON; ESAU OG JAKOB OMFAVNER HINANDEN, AF ROBERT T. BARRETT

Hjælp til familiens økonomi

Ældste Marvin J. Ashton (1915–1994)
De Tolv Apostles Kvorum
FAMILIEPORTRÆT: JED CLARK

Jeg havde for nylig mulighed for at tale med et privilegeret ungt par. De skulle giftes i løbet af ugen. Deres øjne strålede af forventning til denne vigtige begivenhed og af kærlighed til hinanden. Begge havde den fordel, der kommer ved en god uddannelse, et godt hjem og en kulturel forståelse. Det var en glæde at opleve deres personlighed, høre om deres planer og potentiel. Deres forhold til hinanden syntes allerede at have nået evighedens veje.

I løbet af vores samtale var der kun et spørgsmål, som gjorde mig bekymret. Jeg håbede, at min ængstelse og forslag fik dem til påny at overveje deres kommende ægteskab.

På spørgsmålet: »Hvem skal styre økonomien i jeres ægteskab?« svarede hun: »Det skal han vel.« Han svarede: »Det har vi ikke talt om endnu.« Disse svar overraskede og chokerede mig.

Hvor vigtigt er styring af penge og økonomi i ægteskabet og i familiens anliggender? Mit svar: »Af uhyre stor betydning.« Den amerikanske advokatsammenslutning har udtalt, at 89% af alle skilsmisser kan spores tilbage til skænderier og beskyldninger omkring pengene. Andre har angivet, at 75% af alle skilsmisser er et resultat af konflikter omkring økonomien. Professionelle

rådgivere har udtalt, at fire ud af fem familier er spændt hårdt for på grund af alvorlige pengeproblemer.

Må jeg på dette tidspunkt skynde mig at fremhæve den kendsgerning, at disse ægteskabstragedier ikke alene skyldes manglen på penge, men snarere dårlig anvendelse af indtægterne. En kommende hustru bør ikke bekymre sig så meget over, hvor meget hendes kommende ægtemand tjener om måneden, men snarere hvordan han (og hun) vil forvalte de penge, som de får i hænderne. Styring af økonomien er vigtigere end erhvervelsen af flere penge. Hvis en mand er forlovet med en pige, som har alt, vil han gøre klogt i at vurdere om hun også har økonomisk sans.

Styringen af økonomien i hjemmet bør ske i fællesskab mellem mand og hustru, hvor begge kan deltage i beslutningen og udførelsen. Når børnene når ansvarlighedsalderen, bør de også i et begrænset omfang involveres i beslutningerne omkring økonomien. Fred, tilfredshed, kærlighed og tryghed i hjemmet er ikke mulig, når der er uro og skænderier omkring økonomien. Uanset om vi er på vej til at blive gift eller godt i gang, så er dagen i dag netop tidspunktet for os alle til at bedømme og omvende os i det omfang, det er nødvendigt for at forbedre vores færdighed til at styre økonomien og til at bruge mindre, end vi tjener.

Hvis vi skal leve i velstand og lykke i verden i dag, er god styring af vores økonomi nødvendig. Jeg vil gerne fremsætte nogle forslag, der vil hjælpe os alle til at opnå en forbedret personlig og familiemæssig økonomisk styring. Jeg mener, at følgende 12 punkter vil hjælpe os hver især med at opnå dette mål.

1 ***Betal en ærlig tiende.*** En vellykket økonomisk styring i ethvert SDH-hjem begynder med ærlig tiendebetaling. Hvis vores tiende og fasteofferydelser er det første, vi betaler, når vi får løn, så vil vores forpligtelse over for dette vigtige princip i evangeliet blive styrket, og faren for økonomisk dårlig styrelse blive reduceret. At betale tiende med det samme til ham, som ikke kommer hver måned for at checke, vil lære os og vore børn at være mere ærlige over for mennesker, som er fysisk nærmere.

2 ***Lær at styre pengene, før de styrer dig.*** En kommende brud gør klogt i at spørge sig selv: »Har min forlovede forstand på økonomi? Ved han, hvordan man klarer sig for sine midler?« Det er vigtigere spørgsmål end spørgsmålet: »Kan han tjene mange penge?« Fred i sindet omkring økonomien afgøres ikke af, hvor meget vi tjener, men af hvor meget vi bruger.

En ny indstilling og et nyt forhold til pengesager bør udvikles hos alle ægtepar. For ægteskabet bør jo være fuldstændigt og evigt. Styringen af familiens økonomi bør ske i fuld gensidighed, åbenhed og tillid. Hvis den ene af ægtefællerne styrer økonomien med egenrådig magt og myndighed, vil det skabe ulighed i ægteskabet, hvilket vil være upassende. Omvendt, hvis en ægtefælle frivilligt fjerner sig fuldstændigt fra familiens økonomiske styring, frasiger vedkommende sig sit nødvendige ansvar.

3 ***Lær selvdisciplin og selvbeherskelse i pengesager.*** At lære selvdisciplin og at udøve tilbageholdenhed i pengesager kan være af større betydning end alle regnskabskurser tilsammen. Unge ægtepar bør forstå, at de ikke med det samme kan bevare det samme forbrugsmønster og livsstil, som de var vant til sammen med deres forældre. Et ægtepar viser ægte modenhed, når de tænker på deres ægtefælles og families behov fremfor på egne forbrugsimpulser. Evnen til at styre økonomien bør læres sammen i et fortsat samarbejde og i kærlighed.

Vi lever i et eftergivende, selvorienteret og materialistisk samfund. Annoncer og reklamer frister unge købere ved at vise, hvor let det er at få kredit og købe på afbetaling. Der fokuseres interessant nok ikke på det fortryllende i at afdrage, eller hvor længe og vanskeligt det er at gøre netop det – især når de uundgåelige renter lægges oven i.

4 ***Brug et budget.*** Enhver familie er nødt til på forhånd at vide, hvor meget der er til rådighed hver

BAGGRUND: FOTO: STEVE BUNDERSON

måned og det beløb, som skal bruges på hver enkelt post i budgettet. Et checkhæfte gør det muligt at styre kontanterne og holde rede herpå. Nedskriv omhyggeligt beløbet af hver check, som du udskriver, og afstem checkhæftet med det månedlige kontoudtog fra banken.

Med undtagelse af køb af hus, finansiering af uddannelse eller andre vitale investeringer bør du undgå gæld og de deraf følgende økonomiske omkostninger. Betal varige forbrugsgoder og ferierejser kontant. Undgå afbetaling og vær forsigtig med, hvordan du bruger kreditkort. De er først og fremmest til at lette en betaling og til brug som identifikation. Kreditkort må aldrig bruges ligegyldigt eller uforsvarligt. Brugen af flere kreditkort øger i væsentlig grad risikoen for en overdreven gæld. Køb brugte ting, indtil du har sparet tilstrækkeligt til at købe nye kvalitetsprodukter. Køb af produkter af dårlig kvalitet ender normalt altid med at blive meget dyrt.

Spar og investér en fastsat procentdel af din indtægt. Likvide midler til rådighed i nødsituationer bør række til at dække alle familiens nødvendige udgifter i tre måneder. Enhver SDH-familie bør ærligt udfylde deres selvangivelser og indsende dem til tiden.

Lyt meget nøje til det, som jeg siger nu – og hvis nogen af jer føler jer dårligt tilpas derved, så er det med vilje: Sidste dages hellige, som ignorerer eller undgår deres kreditorer, har grund til at opleve den indre frustration, som en sådan opførsel berettiger, og de lever ikke som en sidste dages hellig bør gøre! Man bør undgå at gå konkurs, undtagen under de mest usædvanlige og uundgåelige forhold, og selv da kun efter bønsom overvejelse og med den rette juridiske og økonomiske vejledning.

5 ***Lær på et tidligt tidspunkt din familie om betydningen af arbejde og indtjening.*** »I dit ansigts sved skal du spise dit brød« (1 Mos 3:19) er ikke et forældet råd. Det er grundlæggende for en persons velfærd. En af de største velgerninger forældre kan yde deres børn er at

En gældsudryddelseskalender kan hjælpe dig til at mindske eller helt afdrage din unødvendige gæld. Tegn en række kolonner på et stykke papir. I den første kolonne til venstre skriver du navnene på årets måneder, begyndende med den førstkommende måned. Øverst i den næste kolonne skriver du navnet på den kreditor, som du ønsker at betale først. Det kan være den gæld med den højeste rente eller den tidligste udløbsdato. Skriv de månedlige ydelser til den kreditor, indtil lånet er betalt af, som vist på illustrationen til højre. Øverst i den næste kolonne skriver du navnet på den anden kreditor, som du vil betale tilbage, og så opfører du igen de månedlige afdrag. Når du har betalt den første kreditor tilbage, overfører du det beløb, som du hver måned betalte til ham, til din anden kreditor. Fortsæt denne proces, indtil alle lån er betalt tilbage.

GÆLDSUDRYDDELSESKALENDER

	Gæld 1	Gæld 2	Gæld 3	Gæld 4	Totale ydelser
April	10	20	30	40	100
Maj	10	20	30	40	100
Juni	10	20	30	40	100
Juli	10	20	30	40	100
August		**30**	30	40	100
September		**30**	30	40	100
Oktober		**30**	30	40	100
November			**60**	40	100
December			**60**	40	100
Januar			**60**	40	100
Februar				**100**	100
Marts				**100**	100
April					

lære dem at arbejde. Meget er blevet sagt i årenes løb om børn og lommepenge. Meninger og råd herom er meget forskellige. Jeg er af »den gamle skole« og tror, at børn bør tjene deres penge ved udførelse af passende opgaver. Man kan også i et vist omfang belønne børn økonomisk, når de når visse uddannelsesmæssige mål og andre værdifulde mål. Jeg mener, det er til skade for et barn at vokse op i et hjem, hvor de kan få den opfattelse, at der findes et familiepengetræ, der automatisk lader penge falde, som om det var blade, en gang om ugen eller en gang om måneden.

6 ***Lær børnene at træffe økonomiske beslutninger i det omfang, deres forståelse gør det muligt.*** Børn bør, baseret på passende undervisning og egen erfaring, være ansvarlige for økonomiske beslutninger, der påvirker deres egne penge, og lide under konsekvenserne af et uklogt forbrug. »Spar dine penge op« er en hul udtalelse fra forælder til deres barn. »Spar din penge til en mission, cykel, dukkehus, brudeudstyr eller bil« giver mening. Det skaber familiesammenhold, når man sammen sparer op til en fælles godkendt formål. Vi fandt det meget positivt for sammenholdet i vores hjem at lade et barn spare op til store ting. Når så beløbet blev nået, gav vi et lignende forud aftalt procentvis beløb. Tilskyndelser er en magtfuld faktor, der motiverer og hjælper med til at opnå en ønsket opførsel.

7 ***Undervis din familie i at bidrage til hele familiens velfærd.*** Efterhånden som børnene modnes, bør de forstå familiens økonomiske stilling, budget og investeringsmål samt det individuelle ansvar, de har i familien. Tilskynd til billige og sjove projekter, som børnene kan forstå, og som kan bidrage til familiens mål eller glæde. Mange familier går glip af en stor økonomisk og åndelig erfaring, når de undlader at sætte sig sammen, og helst ved familieaftenen, og hver især bidrage med deres månedlige beløb til den søn eller datter, bror eller søster,

Et budget kan hjælpe dig med at planlægge og evaluere dine udgifter. Læg budget for en bestemt periode (såsom en uge, fjorten dage, en måned), alt efter din lønudbetaling. Få indtægter og udgifter til at balancere, og brug mindre end du tjener.

BUDGET FOR ________________

INDTÆGT	PLANLAGT	FAKTISKE
Løn (efter skat)	______	______
Andre indtægter	______	______
Totale indtægter	______	______
UDGIFTER		
Bidrag til Kirken	______	______
Opsparing	______	______
Mad	______	______
Termin eller husleje	______	______
El og vand	______	______
Transport	______	______
Afdrag på gæld	______	______
Forsikring	______	______
Medicin	______	______
Tøj	______	______
Andet	______	______
	______	______
Totale udgifter	______	______
Indtægt minus udgifter	______	______

BAGGRUND: FOTO: MICHAEL SCHOENFELD

som tjener på en mission. Når den månedlige aktivitet gennemføres, bliver han eller hun »vores« missionær og skaber stolthed begge veje.

8 ***Gør uddannelse til en stedsevarende proces.*** Fuldfør så megen heltidsuddannelse som muligt, herunder handelsskole og lærlingeuddannelser. Det er penge, som er godt investeret. Baseret på din potentielle livsindtægt, så er de timer, som du bruger på at uddanne dig af stor værdi. Benyt aftenskoler og korrespondancekurser til yderligere uddannelse. Erhverv en eller anden færdighed eller evne, som kan bruges til at undgå en langvarig arbejdsløshed. Evnen til at udføre enkle reparationer i hjemmet eller på bilen kan ofte være til stor hjælp, såvel som en kilde til besparelser på familiens budget. Perioder med uventet arbejdsløshed kan indtræffe for alle, og vi bør ikke tillade os selv, når vi bliver arbejdsløse, at sætte os tilbage og vente på »arbejde på vores område«, hvis andet ærligt og midlertidigt arbejde viser sig.

9 ***Arbejd hen mod at eje dit eget hjem.*** At eje sit eget hjem er en investering og ikke et forbrug. Køb den form for hjem, som jeres indtægt kan klare. Udfør forbedringer og forskøn haven i al den tid, hvor I bor der, så I ved salg kan bruge den opsparede kapital og mulige kapitaltilvækst til at købe et hjem, som er mere passende til familiens behov.

10 ***Sørg for at være fornuftigt forsikret.*** Det er af yderste vigtighed at være tilstrækkeligt forsikret. Det være sig lægeudgifter, bilforsikring, ejendomsforsikring samt en passende livsforsikring. Omkostningerne i forbindelse med sygdom, ulykke og død kan være så store, at ikke-forsikrede familier kan være økonomisk bebyrdet i mange år.

11 ***Forstå den påvirkning, som ydre kræfter har på familiens økonomi og investeringer.*** Inflation fortsætter med at spise en stor del af de gennemsnitlige lønstigninger. Større løn betyder ikke nødvendigvis større købekraft og bør ikke bruges som undskyldning for ødselhed eller yderligere gæld. Familien bør udover en nødreserve bestående af likvid kapital også planlægge samt foretage fornuftige investeringer, der vil øge den økonomiske sikkerhed og tilvejebringe sikring ved mulig invalidering og ved pensionering. Undgå alle tilbud om høj-risiko investeringer og projekter, hvor man tilbydes hurtig rigdom.

12 ***Involvér dig aktivt i forrådsprogrammet og familiens beredthed.*** Etablér et grundlæggende forrådsprogram og nødforsyninger på en systematisk og velordnet måde. Undgå at skabe gæld i denne forbindelse. Pas på ikke at gå ind i ufornuftige forrådsprojekter. Frugt og grønt fra haven vil på mange måder hjælpe familien og også familiens kostbudget. Spis sund mad og dyrk passende motion for at forbedre helbredet og undgå derved mange lægeudgifter.

Disse få punkter og forslag gør det ikke ud for at være altomfattende eller udtømmende. Jeg håber snarere, at de har bragt behovet for seriøs overvejelse til overfladen. Det er nødvendigt, at vi erkender og er klar over disse grundregler for fornuftig pengestyring.

Må Gud hjælpe os med at forstå, at pengestyring er en vigtig del af et godt personligt velfærd. At lære at bruge mindre, end vi tjener, bør være en fortsat proces. Vi må hele tiden arbejde på at holde os fri af økonomiske problemer. Det er en glædens dag, når tiden og renterne arbejder for jer og ikke imod jer.

Penge bør i de sidste dages helliges tilværelse bruges som et middel til at opnå evigtvarende lykke. Ufornuftig og selvisk brug af penge bringer os i økonomisk slaveri. Vi har ikke råd til at negligere personlig og familiemæssig involvering i pengestyringen. Gud vil åbne himlens vinduer for os i disse forhold, hvis vi vil leve nær til ham og holde hans befalinger. □

Tilpasset efter en tale, som blev holdt til velfærdsmødet ved aprilkonferencen i 1975.

FAMILIENS SABBATSSTUDIUM

Karen F. Church

ILLUSTRERET AF BETH WHITTAKER

Min mand og jeg besluttede at indføre familiestudium om søndagen, sådan som vore kirkeledere har opfordret os til at gøre (se »Brev fra Det Første Præsidentskab«, *Liahona*, december 1999, s. 1). Til at begynde med følte vi os usikre på, hvordan vi skulle begynde og hvad vi skulle gøre. Men jeg vidste, at Herren ville hjælpe os, hvis vi gjorde forsøget, så vi udtænkte en række aktiviteter, der kunne gøre vores tid sammen sjov og produktiv. Her er nogle af de aktiviteter, vi benytter:

❦ Bed et af børnene om at forberede en kort tale, som skal holdes efter kirketid. Talen kan være bygget over noget, man har lært i Kirken den dag.

❦ Syng salmer sammen. Det kan omfatte at lære nye salmer, synge gamle yndlingssalmer eller lege, hvor man skal gætte titler på kendte salmer.

❦ Skriv breve til bedsteforældre, familiemedlemmer, missionærer eller venner.

❦ Invitér andre familier til at være med, og bed hver familie om at forberede en billedhistorie, en tale, og et eller to musiknumre.

❦ Lad børnene opføre en improviseret sketch om et religiøst emne eller en beretning fra skriften.

❦ Læs højt fra skrifterne, en af Kirkens bøger eller *Liahona*.

❦ Hold interview med børnene.

❦ Spil et kirkerelateret spil.

❦ Planlæg at involvere andre i familiens sabbatsaktivitet ved at forberede og overbringe en lækkerbisken og en hilsen til en ven eller nabo.

Vi har erfaret, at jo mere vi involverer børnene i de forskellige aktiviteter, desto mere glæder de sig til vores fællesstudium om søndagen. □

***Kristus i Emmaus*, af Walter Rane**

»Og mens han sad til bords sammen med dem, tog han brødet, velsignede og brød det og gav det til dem. Da åbnedes deres øjne, og de genkendte ham; men så blev han usynlig for dem« (Luk 24:30-31).

Otte dage efter var hans disciple atter samlet, og Thomas var sammen med dem. Da kom Jesus, mens dørene var lukkede, og stod midt i blandt dem og sagde: ›Fred være med jer!‹

Derpå sagde han til Thomas: ›Ræk din finger frem, her er mine hænder, og ræk din hånd frem og stik den i min side, og vær ikke vantro, men troende.‹

Thomas svarede: ›Min Herre og min Gud!‹

Jesus sagde til ham: ›Du tror, fordi du har set mig. Salige er de, som ikke har set og dog tror‹« (Joh 20:26-29).

DANISH

